

קצין חינוך ראשי

ענף הסברה

מרץ 1979

מורשת הקרב של צה"ל

מערך שעור בנושא:

הקרב על

תעוז "מצוה"

1. נושא האימוץ; מורשת הקרב של עה"ל.

2. נושא השעור; הקרב על תעוז "מצווה".

3. מטרות השעור:

(א) לתאר פרשית-קרב של יחידה קטנה - פלוגה ג' מגדוד "הקר" ושל תעוז "מצווה" - בקרב הכלימה בחזית הדרום כאופיינית ללחימה בשלב הראשון של מלחמת יום הכיפורים בחזית המצרית.

(ב) לתאר לפני החייל פרק במלחמת יום-הכיפורים.

(ג) להציג בפני החייל דוגמאות מוחשיות להתנהגות גאוה בקרב ובמצבי לחץ כפי שבאו לביטוי בלחימת הפלוגה וההגנה על התעוז.

4. זמן הדרכה: 45 דקות.

5. אמצעי הדרכה: מפות טופוגרפיות ושקפים.

6. הלקח וההישג הצדריים:

(א) במישור האינפורמטיבי:

1. הכרת מאפייניה וקשייה של הלחימה בקרבות הכלימה בקו התעלה.

(ב) במישור הטקטי:

1. הכרת חשיבות כוונות והתכוונות קדמית כתנאי לכניסה חפוזה ללחימה.

2. הכרת כושר העמידה של חיילי שרזתים המונהגים בצורה גאוה בעת קרב.

(ג) במישור החוויתי:

חיזוק ההזדהות עם ערכי הלחימה כפי שבאו לביטוי בקרב - דבקות במשימה וכושר אילתור.

* * *

טרק ראשון: פלוגה ב' מגדוד עמנואל בקרב הבלימה הראשון

הערות מתודיות

ספור הפתיחה נועד ליצור מתח וקשב אצל המאזינים. חרף כדי הספור רשום על לוח כצד מספר מושגים וציון כי מיר תסביר מושגים אלה בפרוטרוט.

המושגים הם: "מעוז", "תעוז", "שוכך יונים".

1. ספור פתיחה

(א) חתריך של בועז

ביום הכיפורים שחל בשבת 6 באוקטובר 1973, בשעה 1330 נקבצו חיילי פלוגה ג' מחטיבתו של אל"מ אמנון רשף בחדר שולחן החול שבבונקר בתעוז "מצוה". הם נתכנסו לשם קבלת חתריך של הם"פ, סרן בועז עמיר על שולחן החול.

בועז חזר והסביר לחיגליו - צוותי הטנקים ושאר חיילי הפלוגה - את משימותיהם עם הפעלת תכנית הבלימה של צה"ל בחזית תעלת-סואץ נוכח מתקפה מצרית כוללת - תכנית "שוכך יונים". הוא שב והצביע על סוללות העפר ("הרמפות") לעברן ינועו הטנקים במגמה לתפוס עליהן עמדות ירי ושינון להם את צירי התנועה לעבר סוללות העפר ולעבר המעוזים הסמוכים לקו המים בגזרת האחריות של הפלוגה.

בקול רציני וחמור, אך בוטח, מסר בועז לחיגליו כי נתקבלה התראה מוסמכת על כך שמצרים אמורה לפתוח כמתקפה כללית על כוחותינו בסיני בו ביום בשעה 1800. ברם - מה צורה חלבש מתקפה זו? צליחה? יום קרב ארטילרי? זאת לא יכול היה בועז לומר. הוא, כמו לוחמי סיני האחרים, לא שער את אופיה ואת עוצמתה של המתקפה המצרית העתידה.

תוך כדי הסברו ביקש בועז להביא לו מפה נוספת של האזור. חיים הרס"פ יצא להביא המפה מבונקר הקשר - שמש נעימה ושקט של צהרי יום-הכיפורים קידמו את פניו בחוץ. הוא לא הספיק לפסוע אלא מספר צעדים ומעליו עברו מטוסים, ומגמת פניהם מזרחה. בתחילה לא הבין חיים במה מדובר; מטוסים? ביום הכיפורים? - אויב? מטוסינו? - כיוון הטיסה שלהם היה ממצרים לעומק סיני. חיים פנה במרוצה לעבר חדר שולחן-החול כדי לדווח.

המדריך יכין מפה טופוגרפית גדולה של סיני בקנ"מ 1:500,000 או 1:250,000 ויצביע עליה כשיוזכרו מקומות בסיני.

(ב) חוליה במחסום

מאות מטרים מהתעוז החריד העם המטוסים את משה זבצקי שנמצא עם שנים מחבריו בחולית המחסום כצומת הדרכים: תעלה - ג' ירד - "ציר החת"ם". כאן בהצטלבות "ציר החתם"

הערות מתודיות

הצג שקף מס' 1 - פריסת הכוחות בנזרה הדרומית ערב מלחמת יום הכפורים. הסבר היטב על השקף ועל המפה את "ציר החתם" ואת הדרכים למיתלה ולג'ידי.

(כביש אספלט שנשלל ע"י צה"ל כ-8-10 ק"מ מזרחית לתעלה-סראץ) עם הכביש המוליך מקצהו הדרומי של האגם המר הקטן לעבר מעבר הנ'ידי, הוצב דרך שגרה מחסום כדי למנוע תנועה כלתית-מבוקרת לתעלה.

משה ועוד שני-חברים התנדבו לשמור כמחסום בצומת כרי להקל על שומרי המסורת בפלוגה שלא יחללו את קדושה יום-הכפורים. רעש המטוסים החריד את השממה והכהיל את משה שסיפר יותר מאוחר על המראה המפחיד של המטוסים המוכריט שהגיעו בגובה נמוך על מנה לרקט את התעוז. מראה מפחיד כזה לא ראה משה בכל חייו.

2. תרע

גד' עמנואל עבר במלחמה לחט' דן שומרון ומשתייך אליה מאז.

פלוגה נ' מנדוד עמנואל היחה חלק מהמערך הקדמי של צה"ל בחזית התעלה. מערך שנמצאו בו מרכיבים נייחים ומרכיבים ניידים ואשר אמור היה ליצור קו חזית מגובש וגמיש כאחד נוכח החקפת-אויב צפויה.

כאן מוצג בקצרה המערך הקדמי של צה"ל בחזית התעלה. עד מלחמת יוה"כ. על תכנית ההגנה של צה"ל בסיני ביתר הרחבה ראה: אלוף (מיל) חיים הרצוג - מלחמת יום הדין עמ' 14-20. על בנית המעוזים ותפיסת ההגנה של צה"ל ראה גם: אלכום "1000 הימים" בהוצאת מטכ"ל-קח"ר. סכמה של מעוז ושל קו ההגנה בתעלה בעמ' 153-155 באלכום זה.

סמוך לקו המים נבנו בשנים 1968-1971 המעוזים. (על התעוזים ראה להלן). היו אלה מוצבי תצפית והתראה שנועדו לסמל את אחיזתה של ישראל ב"קו המים" בגדה המזרחית של התלת-סואץ. במהלך "מלחמת ההתשה" (1969-1970) זאחריה בוצרו וחזקו מעוזים אלה כנגד אש ארטילרית ותקיפות קומנדו. המעוזים לא היוו קו הגנה רצוף והכיטוי "קו בר-לב" שהומצא ע"י עתונאי-חוץ זריז ושאוּמץ במהרה ע"י אמצעי התקשורת, היה מטעה. בין מעוז למעוז השתרע מרחב פתוח ובלתי מאובטח של מספר קילומטרים, לפעמים אף יותר מ-10 ק"מ בין מעוז למעוז. במקרים רבים לא היה קשר עין בין מעוז למעוז ולא ניתן היה לסייע ממעוז למעוז באש מרגמות מקבים נשק נ"ט. בצומתי דרכים חיוניות הוקם לעיתים מקבץ מעוזים שכלל 2-3 מעוזים סמוכים העשויים להוות מתחם מוגן. אולם מערכת רכה-מירווחים זו רחוקה היחה מלהתאים לכינוי "קו" - מה גם שהלק ניכר מהמעוזים היו מדוללים ומאוישים בכח אדם פחות מהתקן. המעוזים שימשו מעין יתרוח בקרקע - מאחזים נייחים למערכת ההגנה הניידת אשר השתרעה בעומק של עד 10 ק"מ מזרחה לתעלה.

כאן בשטח המוכרי הפתוח נפרסו כוחות ניידים של טנקים, חרמ"ש וארטילריה שהיו נתונים לפקוד "מפקדת הכוחות

הערות מתודיות

המשוריינים בסיני" - שהפכה כרבות הימים לאוגדת סיני - אוגדת השריון הסדירה הקבועה הראשונה בצה"ל. כימים כתקנס מנו הכוחות הללו כ"חטיבת קו" אחת מתוגברת בנדודי חת"ס ספורים. הכוחות הללו - שכללו ארטילריה מתניעת נפרסו בפלוגות וסוללות על פני חזית של כ-160 ק"מ. בעיות מתוחות תוגברה חטיבה זו בנדודי טנקים וחת"מ נוספים של האוגדה שעיבו את המערך החזותי.

פלוגות השריון הניידות וסוללות הארטילריה שבשטח נסחייעו ב"תעוזים" - מערכת של מוצבים שנקבעו בעומק של כ-8-10 ק"מ מזרחית לתעלה, ובהם בונקרים מבטון מוגנים היטב בפני אש הארטי- לריה, תעלות-קשר ועמדות הגנה היקפית. התעוזים שימשו בסיסי קבע לשריונאים ולחיילי החת"מ. כאן התגוררו וכאן נמצאו מצבורי הדלק, התחמושת והציוד לשימוש השוטף של היחידות הניידות, אף לצורך "דחיפה" קדימה למעוזי התעלה.

ככלל לא נוער ה"תעוז" לשמש מוצב מוגן - היקפית. בשלבי כוננות, מתוחות או לחימה אמורים היו הכוחות לצאת ממנו לסיורים, לסיוע למעוזים, ללחימה מעל סוללות העפר הסמוכות לקו התעלה או לירי ממחפורות המיועדות לשמש עמדות בשטח שממזרח לתעלה. כמובן היו בתעוז תעלות קשר, סוללות-עפר, ומספר עמדות, אך הללו נועדו לאפשר לחיילי התעוז לעמוד בפני פשיטות קומנדו נוסח "מלחמת ההתשה" בלבד. הכוחות הניידים שהתעוז היה בסיסם נועדו להלחם בשטח הפתוח ולהגן על עצמם בכח האש והניידות של השריון.

תעוז "מצוה" היה אחד התעוזים בגזרה הדרומית של התעלה בנקודת מפתח על הדרך המוליכה למעבר הג'ירי. פלוגתו של בועז, שהחזיקה בו נמצאה במצב שפיר מבחינת אימונים ונסיון. החיילים שרתו כשנה בשריון, מפקדי הטנקים ומפקדי המחלקות היו מאומנים וותיקי שהות בקו, ובחורשים האחרונים חזרו ותרגלו את נושא החבירה למעוזים.

במקביל לכל אלה טיפחו החיילים את התעוז שהיה להם - כבית שני. בשבועות האחרונים שלפני פרוץ המלחמה השלמה בתעוז בנית חדר אוכל משוכלל, כן שופץ המועדון.

את השכוע שלפני פרוץ המלחמה איפיינה כוננות שלא נראתה אז חריגה מכוננויות קודמות. אלא שהפעם, דומה היה כי משהו "מתכשל" באויר. הכוננות היתה גבוהה מכרגיל. תד"לי"ם ופקלי"ם מלאים בציוד אישי וציוד חרום נקשרו לסלי הצריח של הטנקים, והכלים עצמם נכדקו שוב ושוב על ידי צוותי הטנקים וכן על-ידי

חזור והצג שקף מס' 1
והצבע על מיקומו של
תעוז "מצוה" על הציר
החשוב מהאגס המר הקטן
למעבר הג'ירי.

חצרות מחודרות

החוליה הטכנית שעשתה ימים כלילות כרו שעשרת הטנקים שעמדו לרשות הפלוגה יחפדו בצורה מושלמת ללא תקלות טכניות.

גזרת האחריות של הפלוגה היתה לאורך כל חוף האגם המר הקטן, ובכלל זה מעוז "בוצר" בצפון האגם המר הקטן ומעוז "ליטוף" ברומו.

למרות הכוננות, התאפשרה ביום ה', 14 אוקטובר, יציאה של חלק מצוותות הטנקים לחופשת סוף שבוע - חופשה שהיתה קצרה מאד, כי עוד באותו הלילה הוזעקו כולם לחזור לפלוגה.

יום שישי, ערב יום הכיפורים ירד על הפלוגה המשלימה הכנותיה לסעודה המפסקת ולצום יום הכיפורים. שעת אחר הצהריים הגיעה ובחדר האוכל איחל בועז המ"פ: "יום כיפורים שקט" לכל הפלוגה. לאחר מכן התפזרו אנשי הפלוגה מי לבית-הכנסת ומי לחדרו או למועדון.

עוד לפני שזרחה השמש ידע כבר המטה הכללי של צה"ל, כי מלחמה כמעט וראית עומדת לפרוץ עוד באותו היום. המערכים השונים של צה"ל, בעורף וכחזיתות, החלו לפעול בהתאם.

בסיני כינס מפקד האוגדה, האלוף אלברט מנדלר ז"ל, בשעה 0830 את מפקדי החטיבות לחדריך. יומיים קודם לכן במסיבת הפרדה שנערכה לו. עם סיום תפקידו כמפקד האוגדה, אמר "אלברט" ז"ל למרומנים כי אינו צופה כי אכן הוא יפריד בקרוב מהאוגדה, לפי הרגשתו העתיד יביא להשארתו באוגדה, וכך אכן היה.

האלוף עדיין את מפקדי החטיבות כדבר המידע והמערך כי צבאות ערב עומדים לפתוח במלחמה כוללת כנגד ישראל וצבא מצרים עתיד להכתיר את התרניל שהוא עורך כחזית התעלה כהתקפה על כוחותינו בסיני.

טיסתם של להקי המטוסים הרבים והפגזות אלף קני ארטילריה לאורך כל קו התעלה, כל אלה בישרו כצהרי היום, כי מלחמה אכן פרצה - השעה היתה 1400.

3. הפלוגה יוצאת לקרב

הרס"פ, היים יודלביץ, לא הביא את המפה לחדר התדריכים, הפלוגה הקדימה אותו, בר צה מהירה יצאו צוותות הטנקים אל עבר הכלים, עוד דקות והם עשו את דרכם אל השער, שם נוצר "פקק" בשל הצפיפות, אך הטנקים נחלצו במהירות ונעו לעבר הצומת שם נאסף משה מהמחסום. הוא עלה לטנק של מנדל - הסמ"פ. גם השומרים האחרים נמחסמו הצטרפו לצוותים שלהם, שפנו מערבה לכיוון התעלה.

הערות מתוריות

מיד עם היציאה מהצומח הפנה בועז שלושה טנקים בפיקוד המ"מ יהושע דנינו בכביש העוקף צפונה מערבה - לעבר מעוז "בוצר", שלחוף האגם המר. ואילו שבעה טנקים האחרים של הפלוגה כפקודו של בועז אישית נעו לכיוון שני מעוזי "ליטוף" - בקצהו הדרומי של האגם המר הקטן. בקצה השיירה הפלוגתית המוקטנת נע נגמ"ש החוליה הטכנית שאויש באנשי החוליה, בקצין תצפית מחיל התותחנים, וכן החובש הפלוגתי - צבי.

בהתקרבות לתעלה הורה בועז לנגמ"ש הטכני לתפוס מחסה במדרון אחורי של דיונות חול גבוהה בעוד הכח ממשיך בדרכו לעמדותיו. כשעה 1430 הגיעה הפלוגה לעמדות הירי. לפי פקודה עלו הטנקים על סללות העפר המוגבהות וירו מהן לעבר מטרות בצד המערבי של התעלה. טנק הסמ"פ ירה לעבר מגדלי תצפית קדמיים של המצריים, ברם עם חחילת הירי נפגע הסמ"פ מגדל מאש ארטילרית. מגדל, בריא הגוף והחסון, שרק דקות קודם לכן לבש את אפור המגן, ספג רסיס של פגז בחלק העליון של גבו, במאמץ משותף חבשו אותו הטען והתותחן שנעו למדרון אחורי ומשם הופנה הטנק לאחור לכיוון התעוז. השעה הייתה 1500.

קצין התצפית הארטילרית ניצל את ההמתנה שנכפתה על צוות הנגמ"ש הוא טיפס ועלה על הדיונה שבמדרון האחורי בו עמד הנגמ"ש, כדי לצפות במרחש. אחריו רץ צבי החובש במטרה לעצור אותו, כדי שלא יפגע באש הארטילרית שנורתה ללא הרף על כל האיזור. כשהגיע צבי לרכס הדיונה הוא נעצר נדהם. לפניו במישור עד התעלה נעו עשרות כלי רק"ם יורים ומשאירים אחריהם ענן אבק גדול. בקרבם היתה הפלוגה של סגן בועז לוחמתו במצרים הצולחים.

פרק שני: פלוגה ג' בולמת גידוד אמטיבי מצרי

1. טוּע לַמַּעוּז "לִיטוּף"

כאמור לעיל הגיעה פלוגה ג' לקו חוף 20 דקות הישר לתוך הפגזה מצריה. ההפגזה הייתה צפופה, אבל האויב לא נראה בשלב זה בין הטנקים לבין התעלה. הטנקים תפסו עמדות על הדיונות ופתחו בירי לצד השני של התעלה.

סמוך לשעה 1500 נשמע קולו של קשר מעוז "ליטוף": "הם עולים עלינו מדרום!" בועז ביקש אישור להיכנס לתוך המעוז. המג"ד רצה לדעת אם חדרו לשם טנקים מצריים ורק משהשיב בועז בשלילה - ניתן לו האישור להיכנס למעוז. אחרי המלחמה סיפר בועז: "השארתי את שלושת הטנקים שבפיקוד הסמלים בחיפוי,

פרק ב' עוסק בקרב של פלוגה ג' לחוף האגם המר הקטן והתעלה. התאור הזה נועד להקנות למדריך מידע רב יותר על קרבות הבלימה ול"עבות" את הידע שלו על פעולת הפלוגה.

הערות ממוריות

ביחידות שריון בהתאם
ללוח הזמנים ניתן להעביר
ספור זה בקצור או
בהרחבה. ביחידות אחרות
רצוי שלא לשכור את
שטח הספור אודות
הארועים כמעוז ולהזכור
את הקרב לחוף האגם
המר בקצרה.

ואני עם שני מפקדי מחלקות נכנסנו לתוך הדרכים שבאיזור המעוז.
קצין אחד, אורי אנמון, נסע על קו המים ממש, קצין אחר - בכביש
הגישה לתוך "ליטוף" ואני בכביש המחבר את שני חלקי המעוז -
"ליטוף" א' עם "ליטוף ב'". כאן נתקלו שלושת הקצינים בחוליות
נ"ט מצריות שרבעו בצדו הדרכים, מאחורי דיונות וקפלי קרקע.
הטנקים נעו כמהירות תוך ירי מקלעים. פצצות אר. פי. ג' י. נורו
אליהם מטוחים קרובים למדי, אך לא פגעו. היה זה פטרול-אש
של שלושה טנקים, כל אחד במטלול שלו, שריתק את החוליות
המצריות ומנע הסתערה על המעוז.

באחת מגיחות אלה הוזרה בועז לפתע: "מישהו מאחוריך!" הוא
הסתובב לאחור וראה חייל כמרים מצבע זית רץ לעבר הטנק שלו.
היה זה הצפיתן ממעוז "ליטוף ב'", היורד שחמק מירי המצרים,
אשר שטפו את האגף הזה של המעוז ולקחו בשבי את יתר חייליו.
בועז הציב אותו בצריח הטנק שלו, כחא הטען-קשר, נתן כידו
רימון ואמר לו: "כל מי שאתה רואה מחוץ לטנק, זה מצרי - זרוק
עליו רימונים והפעל את ה"עוזי" שלך!"

2. כלים אמפוביים מצריים בקו

בחום הגיחה חזר בועז לצומת של שני אגפי "ליטוף" ושם הבחין
מולו, בטווח כמה עשרות מטרים, כנגמ"שים מטופט סובוטני
בצבע חול. החיילים כנגמ"שים נופפו לעברו כידיהם בידודה.
המראה היה מדהים מכדי להתקבל על הדעת.

בועז קרא בקשר לחדר המלחמה: "האם יש לנו כלים רוסיים
בקו?" התשובה: "לא. לדפוק אותם!"

כנגמ"ש הראשון פגע בועז מטוח 40 מטרים. באותה עת כמעט
פגע המ"מ אורי אגטון כנגמ"ש שני מטוח 50-60 מטרים. בשלישי
פגע אחוץ הסמלים שבחיפוי. רק כשנדלקו שלושת הנגמ"שים עלתה
כדעתו של בועז האפשרות, שמא צולחים בקטע שלו נגמ"שים
נוספים. הוא הסתכל צפונה: ואכן נגמ"שים עלתו, ובמסות גדולות.

היריות כמעוז שככרו. בועז ריכז את ששת הטנקים, חיפש עמדות
כדי לפתוח באש על הנגמ"שים המצריים, אבל שוב הזעיקו המעוז.
הפעם הקצה להם שני טנקים בפיקוד סמלים - אחר לסיור ואחר
לחיפוי - נערך בארבעת הטנקים הנוחרים, ופתח כירי על הנגמ"שים
המצריים הפולשים.

תוך חמש הדקות הראשונות הצליחו הטנקים הספורים לפגוע כ-20
נגמ"שים מצריים, בקירוב. המצרים ניהלו את הקרב מתוך הכלים

הערות מתודיות

האמפיביים ומהקרקע - במקלעים, בטילים ובכזוקות. הגוש העיקרי של כוח האויב נעצר, אבל כוח משנה שלו ניסה לנוע דרומה לחוף האגם. בועז הכחין בהם: "אמרתי לחותחן שלי, פרוספר אטדגי, כי אם אנחנו לא דופקים אותם, הם מתקיפים אותנו ואנחנו גמורים". פרוספר כיוון, וזכירי מהיר של חמישה פגזים העלה באש שלושה נגמ"שים בטווח 2,000 מטרים. גם יתר הטנקים הצטרפו, וירו לשני הכיוונים. לכסוף נעצר הטור המצרי כולו על שפת האגם. החיילים ירדו מהכלים והתחפרו במישור של צומת כבישי הג'ידי והתעלה.

הצוותים של בועז השמידו בקרב זה לפחות 25 כלי-שריון אמפיביים מצריים, טנקים ונגמ"שים שניצבו כוערים מימנם ומשמאלם. הם ידעו שקרוב לעשרה כלים מצריים הצליחו לחדור מזרחה בטרם נכנסו לקרב, אבל לא ידעו - לפי שעה - כי הצליחו לבלום ולשבור את אנפה הימני של חטיבת נחתים מצרית שלמה, אשר אמורה היתה להיבט בציר הג'ידי, לרדת בכביש החת"ם דרומה לכביש המיתלה ולהשתלט על מיצר-המיתלה החיוני בשלב מוקדם של הצליחה. האגף השמאלי של כוח הנחיתה המצרי עלה מהאגם המר עשרה קילומטרים צפונה יותר, וכעבור שעה קלה עתיד היה להיתקל בגדוד דוד מחטיבת דן שומרון.

שתי קבוצות הנגמ"שים של כוח הנחיתה המצרי אשר עמדו מול שלושת הטנקים של בועז, לא ניסו להתקדם, אבל הנחתים המצריים התחילו לגלות פעילות. הכוח של בועז היה קרוב לסיום התחמושת - בטנק אחד ארבעה פגזים, בשני שניים, בשלישי אף לא אחד. תחמושת המקלעים 0.3 גם היא אזלה והלכה. בועז החליט לבלום את המצרים תוך חסכון מירבי בתחמושת. "עשינו תורנות: טנק אחד עולה לעמדה, יורה צרור, מזכיר להם שאנחנו פה, ואם הם מנסים לזוז, צרור יותר ארוך. וזה דבר מפליא - אחרי צרור כזה הם לא זזו. נגמ"ש אחד שלהם התחיל לנסוע." "דפקנו" צרור קצר לפניו. הוא נעצר והצוות שלו התחיל מיד להתחפר".

אבל מתוך שוחזתיהם ומתוך כלי הרכב העומדים המטירו המצרים אש נשק קל, פצצות כזוקה וטילים. בועז עלה לעמדה, ירה צרור, ירר ובטרם הגיע לעמדה המתנה - פגע טיל סאגר בטנק שלו, ו"גילח" את כל מה שהזדקר מעל ללפלדת הטנק - את הפנסים הקדמיים, את מגן התוחח ואת תפוחי זרועות הזרקור. הטנק עצמו נשאר שלם וכשיר. שני המעוזים שבאחריות הפלוגה עמדו איתן. באיזור "ליסוף א'" נמשך הפטרול באש תוך חיפוי.

במעוז "כוצר" בצפון האגם, נכנסה המחלקה של דנינו לעמדות יום. נסיונות התקיפה המעטים של המצרים נהרפו. אש ארטילריה ניתכה בעוז

תעודות מתורבות

אך לא פגעה בצוותי הטנקים. אחד הכלים שותק מחמת תקלה טכנית. בועז ביקש אישור לגררו החוצה ולתקנו, אבל הדבר נעשה רק למחרת היום. בינתיים יררו הצוותים מהטנקים והצטרפו לעמדות המעוז לסייע כלחימה.

זמן ההרצאה של פרוק

ב' 5-10 דקות.

בועז ואנשיו הוסיפו ללחום, "קצרים בתחמושת", בדרום האגם.

פרק שלישי: האויב נע לעבר תעוז "מצוה"

1. "החזיקו מעמד"

בעיצומו של קרב-האש עם נגמ"שי הנחיתה המצריים כחוף האגם המר הקטן, קלט בועז קריאה לעזרה מאחור - מהאנשים שנותרו בתעוז "מצוה". "עולים ע ינו". היתה זו כשורה בלתי נעימה שכן פרושה היה שהמצרים הגיעו אל העורף של הפלוגה אל בסיס האספקה והדלק שלה, אל התעוז המצוי כ-6 ק"מ בעומק השטח מזרחית לתעלה. כרם, כבר כמהלך השעות הספורות של הלחימה עברו על בועז חוויות בלתי-נעימות ומפתיעות, כולל מפגש עם גשק הנ"ט המצרי והפגעות כלים ואנשים. עסוק בניהול קרב-האש, בקצה מלאי התחמושת שלו, היה בועז חסר אמצעים לסייע לתעוז. יתר על כן, הוא ידע כי גדוד הטנקים של דוד מחטיבת השריון של-אל"מ דן שומרון מצוי בתנועה ככביש הג'ידי לעבר התעלה ועוד מעט יגיע לתעוז. "החזיקו מעמד, וחברו אליכם ממזרח" אמר ביושב במכשיר הקשר וסיים את התקשורת, תוהה אם לא היו אלה הדברים האחרונים שידווחו בקשר מהתעוז. הוא הוסיף להלחט בעקשות ובהירות, מייחל לחבירה של דוד ממזרח.

2. בודדים בתעוז

עם צאת הטנקים מתעוז "מצוה" נותרו בו אנשים ספורים: משגיח כשרות, מישוה מהחוליה הטכנית וכמה מאנשי חיל-הקשר ומפקדם סג"מ אבי שחם. הבכיר מפלוגה ג' שנותר בתעוז היה הרס"פ רס"ל חיים יורלביץ והוא שהפך בתוקף נסיונו הקרבי ומעמדו למפקד התעוז.

הם התרכזו בכונקר המרכזי ליד מכשיר הקשר אותו הפעיל דני בן דיין הקשר הפלוגתי, צמאים לשמוע מה מתרחש בחזית. כהחילה לא נשמע בקשר דבר פרט לאזעקה על חזירת מטוסי אויב. כשנסתיימה אזעקה זו נשמעו קריאות ממעוזים שדיווחו על הירי הארטילרי ועל כוחות חי"ר מצריים גדולים החוצים את התעלה בקרבתם. אחרים מהמעוזים הותקפו מיר וניחלו קרבות התגוננות אודותיהם דווחו למפקדות בטסה, ברפידים וכמיחלה. דני הקשר הפלוגתי סייע להעברת דיווחים ויצירת קשר בין היחידות שכשטח למפקדה והפך ל"תחנת מימסר".

הערות מתודיות

"טמטוף" ארטיילרי ירר על התעוז משעה 1400 ואילך ללא הפסק. החיילים שזו הייתה להם חוויה ראשונה של שהיה כתעוז מופגז בתמידות, הגיבו כהלכה. החרדה והפחד היו טבעיים, אך החברה כטחו במעטה הבטון ובהננת שכבת הפצוץ העבה של הבונקר. לא היו תופעות של אובדן עשהונות או שיבושים בתפקוד.

הקשר אל העולם החיצון היה במערכת הקשר שהעכירה דיווחים על קרבות קשים שנהלה הפלוגה כמרחק של כ-6 ק"מ מהתעוז. חיים, הרס"פ, טיפס ועלה מדי פעם בשרוול שהוביל אותו מהבונקר אל עמדת החצפית.

לא הייתה זאת המלחמה הראשונה בה נטל חיים חלק, המצב הזכיר לו את התקופה, שנים מספר קודם לכן, עת שהה במעוזי התעלה עם חיילי יחידת הצנחנים בה שרת כתקופת "מלחמת ההחשה". בנוסף ל"מנה" יום-יומית של הפגזות מצריות, ש"טעם" אז, השתתף חיים בפעולות פשיטה שבוצעו בצד המערבי של התעלה - במצרים.

עתה היה חיים מוטרד במחשבה כיצד לתכנן את ההגנה על התעוז עם מעט כח האדם שעמד לרשותו, זאת מבלי שישער את כל המאורעות הצפויים לו באותו אחר הצהריים.

3. מנדל, רוסמן ונגמ"ש החוליה הטכנית - חוזרים לתעוז

השעה הייתה שלוש אחר הצהריים בקרוב. מכיוון מערב עשה הטנק של מנדל, הסמ"פ, את דרכו חזרה לתעוז. מנדל ניצב בצריח - בעמדת המפקד כמקודם, למרות כאבי פציעתו. הוא המשיך לפקד על הטנק וביקש ממשה זכצקי התותחן להחליפו כפיקוד על הטנק - אם התערפל הכרתו.

כאותה השעה עשה סמל משה רוסמן את דרכו ממזרח למערב. משה נשלח בערכו של היום הקודם עם נהג להביא טנק נוסף של פלוגה ג' שנמצא בחיקונים בסדנא בעורף. הטנק שהה בטיפול תקופתי ארוך בסדנא באזור רפידים ושחרר לפלוגתו רק בשבת ב-1000 בבוקר. משה התקשר למפקד הגדוד, שם נודע לו כי בהעדר רכב מוביל לטנק עליו לעשות דרכו על הזחל"ם עד לתעוז, מרחק של כ-4 שעות נסיעה. הוא לקח את הטנק, שהיה ללא תחמושת ויצא לדרכו. עתה, בשעת אחר-צהריים מוקדמת, התקרב לתעוז וכרשת הקשר שלו שמע את הקורה בקו.

אותה שעה הורה כועז, המ"פ, לנגמ"ש החוליה הטכנית לחזור לתעוז, כדי שצבי החובש, שנמצא בו, יוכל לטפל כמנדל הפצוע, שאף הוא היה בדרכו לשם.

כסביבות השעה 1530 הגיע הטנק של מנדל לחצר התעוז, שם עזרו אנשי הצוות למפקדם לרדת מהטנק והכניסוהו לבונקר.

כאשר קרב נגמ"ש החוליה הטכנית לתעוז חשבו אנשיו כי נפל בידי האויב שכן מן התעוז היתמר עשן שחור. כש התקרבו ועקפו את הנכעה שמאחורי

הערות מתודיות

התעוז ראו כי זחל"ם הקשר עולה באש לאחר שנפגע פגיעה ישירה.
רקות מספר לאזור מכן הגיע גם משה רוסמן לתעוז.

4. איום ראשון - שיירח מצרית

שעה שבועז ולוחמי פלוגתו המשיכו להלחם ולפגוע באגפה הימני של חטיבת נחתים מצרית על נגמ"שה וחיליה, זיהו חיים וחיל גוסף שנמצאו כתצפית מעל הכונקר בתעוז "מצוה" שיירה מצרית, נעה ממערב למזרח בכיוון התעוז.

חזילה נשמע רעש עמום של רק"ם מחקר, חיים הרס"פ שאל את בועז בקשר אם ידוע לו על כלי רק"ם נוספים החוזרים לכיוון התעוז ונענה בשלילה. תוך דקות זיהה קצין הקשר, אבי שחם, שיירה מצרית של 11 נגמ"שים שנעו על הכביש מהתעלה לכיוון מיצר הג'ירי. מעט לפני צומת הג'ירי ודרך חת"ם עצרה השיירה.

דקות ספורות לפני כן נכנס לתעוז אמכולנס ובו רופא ורס"ל תאג"ד. הם הובילו תאג"ד של אחד מגדודי החטיבה לפריסה באזור. את הכח שלהם שהורכב מחובשים ואנשי חר"פ השאירו השניים, כצומת ציר החת"ם ליד המחסום והם, הרופא ורס"ל התאג"ד, נכנסו ל"מצוה" כדי לוודא את מקום פריסתם המדויק וכן כדי לדווח בקשר על כוונתם לאזור. חיים הרס"פ ניסה לשדל את הרופא להתמקם כאחד הכונקרים הפנויים בתעוז. תוך כדי שיחתם הופיע טור הנגמ"שים המצרים.

אנשי חיל-הרפואה ששהו בצומת נטשו את כלי רכבם, רצו והסתתרו בין גבעות החול הנמוכות שבאזור הצומת. עד לשעה מאוחרת כאותו הלילה, עת יצא בועז לחפשם באזור לא נודע אם אשר ארע איתם.

הרופא שחשש לאנשי צוותו רצה לחזור אל אנשיו, אך כשראה מה דלים סיכויי האמכולנס שברשותו להתקדם לנוכח הטור המצרי המאיים - ויתר על הרעיון ופנה לטפל במנדל הפצוע, שנחבש כבר קודם ע"י צבי.

בועז שקיבל את הדיווח על הופעת הנגמ"שים לא יכול היה להקצות כח לטיפול בשיירה המצרית. לא נותר אלא לקוות שאנשי התעוז יצליחו לבלוט החקפה מצרית עליהם. דברים ברוח זאת כזכור, אמר בועז לחיים בקשר: "השתדלו להחזיק מעמד".

האיום על התעוז היה עתה ממשי מאד. חיים שלח את אחי החיילים להביא את מקלע ה-0.3 מעמדת השער. כשהובא זה הוברר כי המקלע אינו תקין לפעולה, או אז נשלח משה התותחן כטנק של מגדל להביא את שני המקלעים מהטנק שלו: מקלע המפקד והמקלע המקביל. מקלעים אלה הועלו לעמדה שמעל הכונקר, לשם גם העלו ארגוני תחמושת ורימונים. משה התותחן עלה לעמדה ושם התקין לירי את אחד המקלעים בעזרתו של חיים. כינתיים כינס רוסמן את אנשי צוות טנק הסמ"פ. מכיון שהטנק שלו לא היה מזווד ומחומש, עלה לטנק הסמ"פ עם אנשי הצוות ויצא דרך שער חניון

תערוכת מתודיות

הטנקים שבתעוז כשהוא מקיף מדרום את הגבעה שממערב לתעוז אליה צמוד היה התעוז.

כל האמור עד כאן התרחש תוך מספר דקות. כאותן דקות ארוכות המשיכו אנשי התעוז לצפות אל השיירה המצרית, שהחלה פתאום לנוע. בקרבה לתעוז היא לא התעכבה אלא עברה את הצומת ומגמת פניה ישר לכיוון הג'ירי. אנשי "מצוה" נשמו לרווחה.

פרק רביעי: הקרב על תעוז "מצוה"

1. התחלת הלחימה על התעוז - שוירת מצריות נוספות

השיירה המצרית עברה את הצומת והמשיכה מזרחה כ-2 ק"מ. שם התפרסה בשטח. לא עברו אלא שניות ספורות ורביעית מיראז'ים של ח"א "ירדה" על נגמ"שים אלה להשמידם. עם פעולתו של ח"א החל גם הטנק של רוסמן יורה.

מטווח של למעלה מ-3,000 מ' טיווח משה רוסמן את משה זכצקי התותחן שלו והאחרון פגע בשנים מהנגמ"שים שנדלקו מייד. ח"א תרם את חלקו והשיירה הושמדה כשחייליה נפוצים לכל רוח.

בכך לא הסתיים היום, השעה היתה שעת כין-ערכיים. חיים שניצב בעמדת התצפית זיהה שתי אנטנות מעבר לגבעה. שטח התצפית שלו היה מוגבל ביותר וזאת בשל הגבעה שאליה היה צמוד התעוז מעורפו - בצד מערב. שתי האנטנות לבשו אט אט צורה של נגמ"שים מצרים שנעו על הכביש, שוב כאותו הכיוון בו נעה השיירה הראשונה.

חיים נתן פקודת התראה לצוות הטנק, שנמצא כמדרון אחורי כדי שלא יבלוט בשטח. הטנק החל מתקדם לאיטו על צלע הגבעה. לאחר מכן ניסה חיים לתח לטנק הוראות טיווח על הנגמ"שים. כשל היותו איש חי"ר ונסינונו בנושאי שריון היה מועט לא הצליח חיים להנחות את משה התותחן והלה לא הצליח לפגוע בנגמ"שים כפגזים ראשונים. לאחר ביצוע מספר תיקוני טיווח זקף משה לזכותו שני נגמ"שים נוספים.

בפאתי מערב החלה השמש שוקעת, יום הכיפורים עבר. ככונקר בתעוז "מצוה" היה המורל ירוד. ברור היה ליושבי המקום כי יתכן ועוד יאלצו להלחם על חייהם בשעות הקרובות. החיילים שכולם היו אנשי שרותים לבשו חגור ונשק וחכו דרוכים לבאות.

2. החתקמה על התעוז

החשיכה כמעט ירדה. אבי - קצין הקשר עמד ליד חיים עם המשקפת בתצפית וצפה מסביב. רעש עמום הבהיר כי כלי רק"ם נוספים מתקרבים לתעוז. מיד לאחר מכן נתגלתה שיירה מצרית, שלישית במספר באותו אחר-צהריים. גם

הערות מתורגמות

הסבר את כיוון
ההסתערות המצרית
על גבי השקף של
התעוז.

הפעם מנתה השיירה כ-11 כלים, השיירה הגיעה לצומת ופנתה ימינה -
האיום היה מוחשי. בשלב זה הוכנו החיילים בבונקר לא פשרות שיצטרפו
לצאת לתעלות וללחוס על חייהם.

הכלים המצרים ירדו באיטיות מהכביש והתפרסו אל מול התעוז ממזרחו.
לאחר עצירת הכלים ירדו חיילים מצרים שהתגודדו כעושים מסדר.
מאוחר יותר החלו המצרים לצעור בפריסה לכיוון התעוז. הם הלכו
לאיטם זקופים ללא חשש. במכשיר הקשר שבועמדה דיווחו חיים ואבי
לבוועז: "עולים עלינו" בקשר השיב בוועז: "תחזיקו מעמד". השניים
הבינו כי עליהם לעשות זאת עם הכוח שעמד לרשותם. הם קראו דרך
"השרדול" לחיילים שישכו למטה לצאת ולתפוס עמדות על הטוללה
בהעוז במקביל למקלחות.

החיילים עלו במהירות וחפסו עמדות על הטוללה, דרוכים לפקודותיו
של חיים לפתוח באש, בעמדתו מעל הבונקר חיכה חיים להתקרבות
החיילים המצרים שהחלו לפרוש צעד בהתקרבתם לתעוז. חיים פתח באש
מטווח של כ-100 מטר במקלע ה-0.3 כשהוא יורה צרור ארוך והוא
ו"מרסט" מצד לצד, עם פתיחתו אש המקלע פתחו גם שאר החיילים באש
מכוונים על אזור השער והנדרות.

הלילה ירד והשוכבים על הטוללה לא ראו במדויק על מי הם יורים. הם
ראו דמויות בסכיבת הגדר וירו. רק למחרת בבוקר כשיצאו מהבונקר וגילו
את גופות המצרים ליד הנדרות, הבינו כי אישם והירי של חיים הצילו
אותם ואת התעוז. מעמדתו, נראה היה לחיים שההסתערות המצרית נבלמה
באיבה. המצרים לא המשיכו בהסתערותם - הוא פקר על החיילים לנצור
אישם.

במקביל פעל הטנק של רוסמן עצמאית. לאחר שזוהתה השיירה המצרית
למול התעוז שאל משה רוסמן את משה זבצקי, התותחן שלו, אם הוא מזהה
כלים מצרים. "בערך", ענה התותחן, "אין זמן, חירה" פקד רוסמן ומשה
התותחן ירה פעם ועוד פעם זזקף לזכותו ערו שני נגמ"שים בוערים שהאירו
את השטח מסביב. שוב השתרר שקט באזור. משה רוסמן צפה מסביב וגילה
קבוצה של כ-30 חיילים מצרים המספסים לכיוונו. הוא הורה לנהג להגיע,
לסען קשר לעלות לעמדתו בצריח ולהכין את העוזי שלו לירי. "מה לעשות"
שאל הנהג. רוסמן השיב "אין ברירה צריך לדרוס אותם". אז החל הטנק
נוסע ובהעדר מקלעים ירו רוסמן והטען שלו בנשק אישי, והשליכו רימתיים.
המצרים התפזרו ונסוגו.

לאחר הירי החליט חיים לסייר לאורך הנדרות כדי לוודא שאין חרירה של
מצרים לתוך התעוז. הוא לקח עמו מספר חיילים ויצא. אחריו הלך צבי
לויגשטין החובש. אחרי המלחמה נזכר צבי: "יצאנו מהבונקר ועלינו על
הדיונה בדרום התעוז. היה לי נדמה שראיתי רמות, נשכבתי ארצה והתחלתי

הערות מתודיות

לירות, גם חיים ירה". כשראו שהעצם לא זו התקרבו אליו וזיהו...
חבית. הם השלימו את הסריקה ולא זיהו כל אויב.

3. סוף הקרב - מניעת הגבורת

כסכיבות השעה 8 השלים גם רוסמן סיור באזור התעוז מבלי שנחקל
בחיילים מצרים נוספים. הוא דומם מנוע וחיכה לבאות.

שעה ומחצה קודם לכן דיווח מגדל, הסמ"פ הפצוע ששכב בבונקר,
בקשר: "אזור התעוז מוקף כנגמ"שים מצרים, וחיילי החי"ר של האויב
כבר משתלטים על הגדרות".

המ"פ עירא עפרון, אשר נע באגף הדרומי של גרוד דוד הנע בכביש
הג'ירי ופניו מערבה קלט את קריאת הסמ"פ הפצוע. "היכרתי את קולו
של מגדל - הוא חבר שלי - אמרתי למג"ד שאני אסע יותר מהר ואניע
לתעוז "מצווה". נעתי מערכה בקו מקביל לכביש וניסיתי לחבור אתו
בזיקוקים, כיוון שלא עבדנו באותה רשת. בסופו של דבר, כנראה מפני
שמיהרתי, עברתי מדרום לתעוז. הרגשתי שפיספסתי, אבל לחזור כבר
לא רציתי. הורעתי למג"ד שאני מפספס ושישלח מישהו אחר".

המג"ד דוד הטיל את המשימה על ירון רם וזה הפנה לתעוז שני טנקים
בפיקוד המ"מ יצחק זוטורסקי. שני טנקים אלה הצליחו לחבור תוך זמן
קצר עם הטנק הבודד של סמל משה רוסמן בתעוז. שלושת הכלים החלו
כהקפות סביב התעוז והשמירו כירי תותחנים את ארבעת הנגמ"שים המצריים
האחרונים שנותרו שם. אחר-כך, במשך הלילה כולו, האירו השלדים
הבוערים של השריון המצרי את איזור התעוז.

כך נסתיים הקרב על התעוז. בכוחות משותפים של טנקי גרוד דוד ותעוזתם
של אנשי התעוז, נהדפו המצרים. התעוז הגן על עצמו בהצלחה למרות
שלא נמצאה בו יחידה לוחמת ורוב אנשיו היו אנשי שרותים.

מנהיגותם ויוזמתם של המפקדים הביאה לבלימת ההסתערות המצרית
ולחזקת המעמד של התעוז עד לבוא הסיוע של השיריונאים.

בתום המלחמה קיבל חיים יודלביץ, הרס"פ, את עיטור המופת וזאת
על המנהיגות ואומץ הלב שהוכיח. סמל רוסמן משה קיבל את צל"ש
מפקד האוגדה גם הוא בעבור אומץ-לב, קור-רוח ודבקות כמשימה.

אנשי תעוז "מצווה" נפרדו דרכיהם מאז המלחמה; כועז ממשיך לפקד
על שריונאים. משה רוסמן משרת ביחידת חיל-חימוש. משה התותחן
דני הקשר וכן צביקה החובש השתחררו מצה"ל. לפעמים הם נפגשים
אצל דני הקשר, המטפח מסעדה קטנה בצפון ת"א, ומעלים זכרונות
על השעות הקשות בערכו של יום שכת ה-6 באוקטובר - כתעוז "מצווה".

הרגש - עם סיום
הלחימה על התעוז
לא נסתיימה לחימת
חיילי הפלוגה. הם
המשיכו להלחם
בימים הבאים.

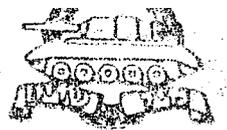
רשימת מערכי-שיעור לחזרת מורשת-הקרב של צה"ל

מח' סודר	תקופה	ח ו ל		השם המלא של מערך-השיעור
		ב	ג	
1	טוונטפתחול והעמלות רבצא ונפת תוכ וולעמלות סא עשולס	גליל		עמק יזרעאל כזירת קרבות כחוקפת השופטים.
2*		יהודה		כיבוש ירושלים וחורבן בית ראשון, 586 לפנה"ס.
3		יהודה		מלחמת הנרילה של יהודה המקבי.
4*		א"י		המרד הגדול ברומאים.
5*		יהודה		מרד בר-כוכבא.
6*		א"י		בר-ניורא והשומר.
7*		א"י		גיל"ד.
8		גליל		יוסף סרומסלרור וקרב הל-חי.
9		גליל		מורשה הל-חי.
10		א"י		היורד - אורד וינגייט.
11		א"י		יצחק שדה.
12*				חנה סנש והענחנים במלה"ע השניה.
13*				מרד נטו ורשא.
14		א"י		חנועת המרי העברי - ליל הרכבות.
15		גליל		סיפור הפריצה לכלא עכו.
16		א"י		כנהיכי העפלה - פרשת "יציאת אירופה" - תש"ז.
17				כנהיכי העפלה ממזרח - מבצע "מייקלברג".
<hr/>				
18		א"י	כללי	מלחמת העצמאות - סיפור המלחמה.
19		א"י	כללי	כנהיכי קרבות - מלחמת העצמאות.
20		יהודה	חי"ר	דני סס וקרב הל"ה (ינואר 1948).
21		יהודה	חי"ר	נחית הל"ה.
22		גליל	חי"ר	הפשיטה על סאסא.
23		יהודה	חי"ר	קרבות הקסטל.
24		שפלה	חי"ר	הפשיטה על מפקדת חסן סלמה.
25		יהודה	חי"ר	מבצע "נחשון" - כמלחמת העצמאות.
26		גליל	חי"ר	קרב נבי-יושע.
27		גליל	חי"ר	הקרב על מצודה ישע.
28		יהודה	חי"ר	הקרב על מנזר סן-סימון.
29		גליל	חי"ר	הקרב לשחרור צפת.
30		גליל	חי"ר	הקרב על הדגניות.
31		נגב	חי"ר	הקרב על נירים (מאי 1948).
32		שפלה	חי"ר	הקרב על יד-מרוכי.
33		יהודה	חי"ר	הקרב על רמת-רחל.
34		יהודה	חי"ר	המאבק על הדרך לירושלים.
35		גליל	חי"ר	הקרבות על סג'רה.
36		גליל	שריון	מבצע "דקל".
37		שפלה	חי"ר	מבצע "דני".
38		שפלה	שריון	מבצע "יואכ".
39		שפלה	חי"ר	קרב משלטי הצומת.
40		שפלה	חי"ר	הקרבות על משטרה עיראק-סואידן.
41*		גליל	חי"ר	מבצע "חירס".
42		נגב	שריון	מבצע "חורב".
43		נגב	חי"ר	מבצע "עוכרה".
44		א"י	חי"ר	חיל-החוחחנים במלחמת העצמאות.
45		א"י	חי"ר	חיל-ההנרסה כמלחמת העצמאות.
46		א"י	חי"ר	מבצעי חיל-הים כמלחמת העצמאות.
47		א"י	חי"ר	מבצעי "וולטר" כמלחמת העצמאות.
48		א"י	חי"ר	חטיבת "גולני" כמלחמת העצמאות.
49		נגב	חי"ר	חטיבת "הנגב" כמלחמת העצמאות.
50		גליל	כללי	אצבע הגליל - מערך סיור.
51		יהודה	כללי	נחית השיירות - מערך סיור.

* מערכים מסומנים ככוכב ליד המספר הסדורי נמצאים בהכנה ויופקו עד אפריל 1979.

מס' זכרון	חוקמה		חוקמה	חוקמה	חוקמה	חוקמה
	א	ב				
מס' זכרון	א	ב	ג	ד	ה	ו
52	א"י	א"י	כללי	חוקמה פעולות הנמול 1949-1956.	חוקמה פעולות הנמול 1949-1956.	חוקמה פעולות הנמול 1949-1956.
53	שפלה	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על מחנה הצנא בעזה (מבצע "חץ שחור") (מב' 1955).	הפשיטה על מחנה הצנא בעזה (מבצע "חץ שחור") (מב' 1955).	הפשיטה על מחנה הצנא בעזה (מבצע "חץ שחור") (מב' 1955).
54	שפלה	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על משטרת חן-יונס (מבצע "אלקיים") (אוג' 1955).	הפשיטה על משטרת חן-יונס (מבצע "אלקיים") (אוג' 1955).	הפשיטה על משטרת חן-יונס (מבצע "אלקיים") (אוג' 1955).
55	סיני	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על מוצבי הסכחה (מבצע "הר-געש") (נוב' 1955).	הפשיטה על מוצבי הסכחה (מבצע "הר-געש") (נוב' 1955).	הפשיטה על מוצבי הסכחה (מבצע "הר-געש") (נוב' 1955).
56*	גליל	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על מוצבי הסורים בכנרת (דצמבר 1955).	הפשיטה על מוצבי הסורים בכנרת (דצמבר 1955).	הפשיטה על מוצבי הסורים בכנרת (דצמבר 1955).
57	שומרון	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על משטרת קלקיליה (מבצע "שומרון") (אוק' 1956).	הפשיטה על משטרת קלקיליה (מבצע "שומרון") (אוק' 1956).	הפשיטה על משטרת קלקיליה (מבצע "שומרון") (אוק' 1956).
58	א"י	א"י	וחח"מ	חיל-התותחנים בחקופת פעולות-הנמול (1950-1956).	חיל-התותחנים בחקופת פעולות-הנמול (1950-1956).	חיל-התותחנים בחקופת פעולות-הנמול (1950-1956).
59	א"י	ח"ר	ח"ר	יוזמה בקרב ו"חפיסת פיקוד" - סוגיה לדיון.	יוזמה בקרב ו"חפיסת פיקוד" - סוגיה לדיון.	יוזמה בקרב ו"חפיסת פיקוד" - סוגיה לדיון.
60	סיני	ח"ר	ח"ר	מבצע "ירקון" (יוני 1955).	מבצע "ירקון" (יוני 1955).	מבצע "ירקון" (יוני 1955).
61	סיני	כל"ח	כל"ח	מערכה סיני - "מבצע קדש" (אוקטובר-נובמבר 1956).	מערכה סיני - "מבצע קדש" (אוקטובר-נובמבר 1956).	מערכה סיני - "מבצע קדש" (אוקטובר-נובמבר 1956).
62	סיני	חש"נ	חש"נ	קרב סכר הרואפה - "מבצע קדש".	קרב סכר הרואפה - "מבצע קדש".	קרב סכר הרואפה - "מבצע קדש".
63	סיני	ח"ר	ח"ר	קרב הצנחנים במיתלה - "מבצע קדש".	קרב הצנחנים במיתלה - "מבצע קדש".	קרב הצנחנים במיתלה - "מבצע קדש".
64	סיני	ח"ר	ח"ר	הקרב על צומת רפיח - "מבצע קדש".	הקרב על צומת רפיח - "מבצע קדש".	הקרב על צומת רפיח - "מבצע קדש".
65	סיני	ח"ר	ח"ר	מסע חטיבה 9 לשארם א-שייח.	מסע חטיבה 9 לשארם א-שייח.	מסע חטיבה 9 לשארם א-שייח.
66	סיני	חח"נ	חח"נ	חיל ההנדסה ב"מבצע קדש".	חיל ההנדסה ב"מבצע קדש".	חיל ההנדסה ב"מבצע קדש".
67	סיני	ח"ר	ח"ר	חטיבת "גולני" ב"מבצע קדש".	חטיבת "גולני" ב"מבצע קדש".	חטיבת "גולני" ב"מבצע קדש".
68	גולן	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על מוצבי נוקייב (מארס 1962).	הפשיטה על מוצבי נוקייב (מארס 1962).	הפשיטה על מוצבי נוקייב (מארס 1962).
69	יהודה	ח"ר	ח"ר	פעולת סמוע - מבצע "מגרסה" (1968).	פעולת סמוע - מבצע "מגרסה" (1968).	פעולת סמוע - מבצע "מגרסה" (1968).
70	א"י	ח"ר	ח"ר	חטיבת "גולני" בין "מבצע קדש" ומלחמת ששת הימים (1957-1967).	חטיבת "גולני" בין "מבצע קדש" ומלחמת ששת הימים (1957-1967).	חטיבת "גולני" בין "מבצע קדש" ומלחמת ששת הימים (1957-1967).
71	א"י	כללי	כללי	מלחמת ששת הימים - סיפור המלחמה (יוני 1967).	מלחמת ששת הימים - סיפור המלחמה (יוני 1967).	מלחמת ששת הימים - סיפור המלחמה (יוני 1967).
72	א"י	כללי	כללי	בנחיובי קרבות - מלחמת ששת הימים.	בנחיובי קרבות - מלחמת ששת הימים.	בנחיובי קרבות - מלחמת ששת הימים.
73	סיני	חש"נ	חש"נ	קרב ההבקעה במיתחם רפיח - אל-עריש.	קרב ההבקעה במיתחם רפיח - אל-עריש.	קרב ההבקעה במיתחם רפיח - אל-עריש.
74	סיני	חש"נ	חש"נ	חטיבה 7 בציר חן-יונס - רפיח.	חטיבה 7 בציר חן-יונס - רפיח.	חטיבה 7 בציר חן-יונס - רפיח.
75	סיני	חש"נ	חש"נ	חטיבה 7 בקרבות מעבר הג'יראדי.	חטיבה 7 בקרבות מעבר הג'יראדי.	חטיבה 7 בקרבות מעבר הג'יראדי.
76	סיני	ח"ר	ח"ר	הצנחנים בכיבוש צומת רפיח.	הצנחנים בכיבוש צומת רפיח.	הצנחנים בכיבוש צומת רפיח.
77	סיני	ח"ר	ח"ר	גדודי הנח"ל בקרב ההבקעה במיתחם אום-כתף.	גדודי הנח"ל בקרב ההבקעה במיתחם אום-כתף.	גדודי הנח"ל בקרב ההבקעה במיתחם אום-כתף.
78	סיני	חש"נ	חש"נ	קרב החסימה במיתלה.	קרב החסימה במיתלה.	קרב החסימה במיתלה.
79	שומרון	חש"נ	חש"נ	קרב עמק דותן (14 השעות הראשונות).	קרב עמק דותן (14 השעות הראשונות).	קרב עמק דותן (14 השעות הראשונות).
80	שומרון	חש"נ	חש"נ	קרב שב"ש בעמק דותן.	קרב שב"ש בעמק דותן.	קרב שב"ש בעמק דותן.
81	שומרון	חח"נ	חח"נ	קרב יחידת ההנדסה בעמק דותן.	קרב יחידת ההנדסה בעמק דותן.	קרב יחידת ההנדסה בעמק דותן.
82	יהודה	ח"ר	ח"ר	קרב הצנחנים בנבעת החמושח.	קרב הצנחנים בנבעת החמושח.	קרב הצנחנים בנבעת החמושח.
83	יהודה	ח"ר	ח"ר	הקרב על "ארמון הנציב".	הקרב על "ארמון הנציב".	הקרב על "ארמון הנציב".
84*	יהודה	ח"ר	ח"ר	הקרב על "גבעת הרדאר" (חטיבת "הראל" במלחמת ששת הימים).	הקרב על "גבעת הרדאר" (חטיבת "הראל" במלחמת ששת הימים).	הקרב על "גבעת הרדאר" (חטיבת "הראל" במלחמת ששת הימים).
85	גולן	חש"נ	חש"נ	קרב ההבקעה במיתחם קלעה - זעורה.	קרב ההבקעה במיתחם קלעה - זעורה.	קרב ההבקעה במיתחם קלעה - זעורה.
86	גולן	חש"נ	חש"נ	חטיבה 8 בקרב קלעה - זעורה.	חטיבה 8 בקרב קלעה - זעורה.	חטיבה 8 בקרב קלעה - זעורה.
87	גולן	ח"ר	ח"ר	חטיבת "גולני" בקרב חל-פחר).	חטיבת "גולני" בקרב חל-פחר.	חטיבת "גולני" בקרב חל-פחר.
88	א"י	ח"ר	ח"ר	חטיבת "גולני" במלחמת ששת הימים.	חטיבת "גולני" במלחמת ששת הימים.	חטיבת "גולני" במלחמת ששת הימים.
89	א"י	חח"מ	חח"מ	חיל-התותחנים במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה.	חיל-התותחנים במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה.	חיל-התותחנים במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה.
90	א"י	ח"ר	ח"ר	פעולת כארמה - מבצע "חופה" (1968).	פעולת כארמה - מבצע "חופה" (1968).	פעולת כארמה - מבצע "חופה" (1968).
91*	א"י	ח"י	ח"י	הפשיטה על האי גרין (יולי 1969).	הפשיטה על האי גרין (יולי 1969).	הפשיטה על האי גרין (יולי 1969).
92	סיני	חש"נ	חש"נ	מבצע "רכיב" (הפשיטה המשוריינת למצריים) (ספט' 1969).	מבצע "רכיב" (הפשיטה המשוריינת למצריים) (ספט' 1969).	מבצע "רכיב" (הפשיטה המשוריינת למצריים) (ספט' 1969).
93*	א"י	ח"ר	ח"ר	הפשיטה על האי שדואן (ינואר 1970).	הפשיטה על האי שדואן (ינואר 1970).	הפשיטה על האי שדואן (ינואר 1970).
94*	גליל	חש"נ	חש"נ	מבצע "קלחת" (הפשיטה המשוריינת ל"פתח לנד") (מאי 1970).	מבצע "קלחת" (הפשיטה המשוריינת ל"פתח לנד") (מאי 1970).	מבצע "קלחת" (הפשיטה המשוריינת ל"פתח לנד") (מאי 1970).
95	גולן	חש"נ	חש"נ	מבצע "קיתון" (הפשיטה המשוריינת לסוריה) (יוני 1970).	מבצע "קיתון" (הפשיטה המשוריינת לסוריה) (יוני 1970).	מבצע "קיתון" (הפשיטה המשוריינת לסוריה) (יוני 1970).
96	גולן	ח"ר	ח"ר	מבצע "חשורה" (הפשיטה לכיורוח, ליל הראדאר).	מבצע "חשורה" (הפשיטה לכיורוח, ליל הראדאר).	מבצע "חשורה" (הפשיטה לכיורוח, ליל הראדאר).
97	שומרון	ח"ר	ח"ר	סיפור הלחימה בארץ המרדסים (1967-1970).	סיפור הלחימה בארץ המרדסים (1967-1970).	סיפור הלחימה בארץ המרדסים (1967-1970).
98	סיני	חח"נ	חח"נ	חיל-ההנדסה במלחמת ההתשה (1967-1970).	חיל-ההנדסה במלחמת ההתשה (1967-1970).	חיל-ההנדסה במלחמת ההתשה (1967-1970).
99	שומרון	ח"ר	ח"ר	"טוהר הנשק" - עפ"י מדרג המערה - סוגיה לדיון.	"טוהר הנשק" - עפ"י מדרג המערה - סוגיה לדיון.	"טוהר הנשק" - עפ"י מדרג המערה - סוגיה לדיון.

מס' סדר	תקופה	זירה		חיל	השם המלא של מערך-השיעור	
		א	ב			
				ד		
100			א"י	כללי	מלחמת יום הכיפורים - סיפור המלחמה (אוק' 1973).	
101			נולן	חש"נ	חטיבה 7 - במלחמת יום הכיפורים.	
102			נולן	חש"נ	חטיבה "ברק" במלחמת יום הכיפורים.	
103			נולן	חח"מ	א.א. "נולן" - במלחמת יום הכיפורים.	
104			נולן	חי"ר	חטיבה "גולני" במלחמת יום הכיפורים.	
105			נולן	חי"ר	חטיבה "גולני" בקרב על החרמון.	
106			נולן	חח"מ	סיפור לחימת סוללוח "בועז" ו"שבטה" כנזרה הדרומית של רמת-הנולן.	
107			נולן	חש"נ	סיפור לחימת גזר "סער" כנזרה הצפונית של רמת-הנולן.	
108			נולן	חש"נ	סיפור לחימת גזר "סופה" כנזרה הדרומית של רמת-הנולן.	
109			נולן	חי"ר	סיפור לחימת מוצב 107 כנזרה הצפונית של רמת-הנולן.	
110	הכיפורים		נולן	חי"ר	סיפור לחימת מוצב חל-סאקי במלחמת יום-הכיפורים.	
111			נולן	חש"נ	קרב הכלימה של חטיבה 7 כרמת-הנולן - בטרם קרב.	
112			נולן	חש"נ	קרב הכלימה של חטיבה 7 כרמת-הנולן - שעות ראשונות.	
113			גילי	חש"נ	קרב הכלימה של חטיבה 7 כרמת-הנולן - לחימת 8/7 באוק'.	
114			נולן	חש"נ	קרב הכלימה של חטיבה 7 כרמת-הנולן - קרב "עמק הכבא".	
115		יום מלחמת		סיני	חש"נ	חטיבה 401 במלחמת יום-הכיפורים.
116*				סיני	חש"נ	חטיבה 460 במלחמת יום-הכיפורים.
117				סיני	חש"נ	חטיבה 14 במלחמת יום-הכיפורים.
118				סיני	חי"ר	סיפור לחימת מעוז המזח במלחמת יום-הכיפורים.
119				סיני	חי"ר	סיפור לחימת מעוז "פורקן" במלחמת יום-הכיפורים.
120				סיני	חש"נ	סיפור לחימת גזר "הקו" בקרב הכלימה - בדרום סיני.
121				סיני	חש"נ	הקרב על מעוז מצוה.
122			סיני	חש"נ	קרבוח החוה הסינית במלחמת יום-הכיפורים.	
123			סיני	חש"נ	קרבוח האגמים המרים במלחמת יום-הכיפורים.	
124			סיני	חי"ר	סיפור לחימת פלוגת חרמ"ש בעיר טואץ.	
125			סיני	צה"נ	חיל-ההנדסה במלחמת יום-הכיפורים (כנזרת סיני).	
126*			כללי	חי"ר	מבצע "יהונתן".	
127		א"י	חח"מ	מורשת הקרב של חיל-התותחנים (1948-1973).		
128		א"י	צה"נ	מורשת הקרב של חיל-ההנדסה (1948-1973).		
129		א"י	חי"ר	מורשת הקרב של חיל-הים (1948-1973).		
130				חטיבות הדרכת מורשת-הקרב של צה"ל.		

מ.א.מ. 2171219

רבט כץ רמי נורמן ז"ל

בן מילי ומקס

נולד ב-יוהנסבורג דרהא"פ
15.4.1949

נפל ב-06/10/73
י תשרי תשלד

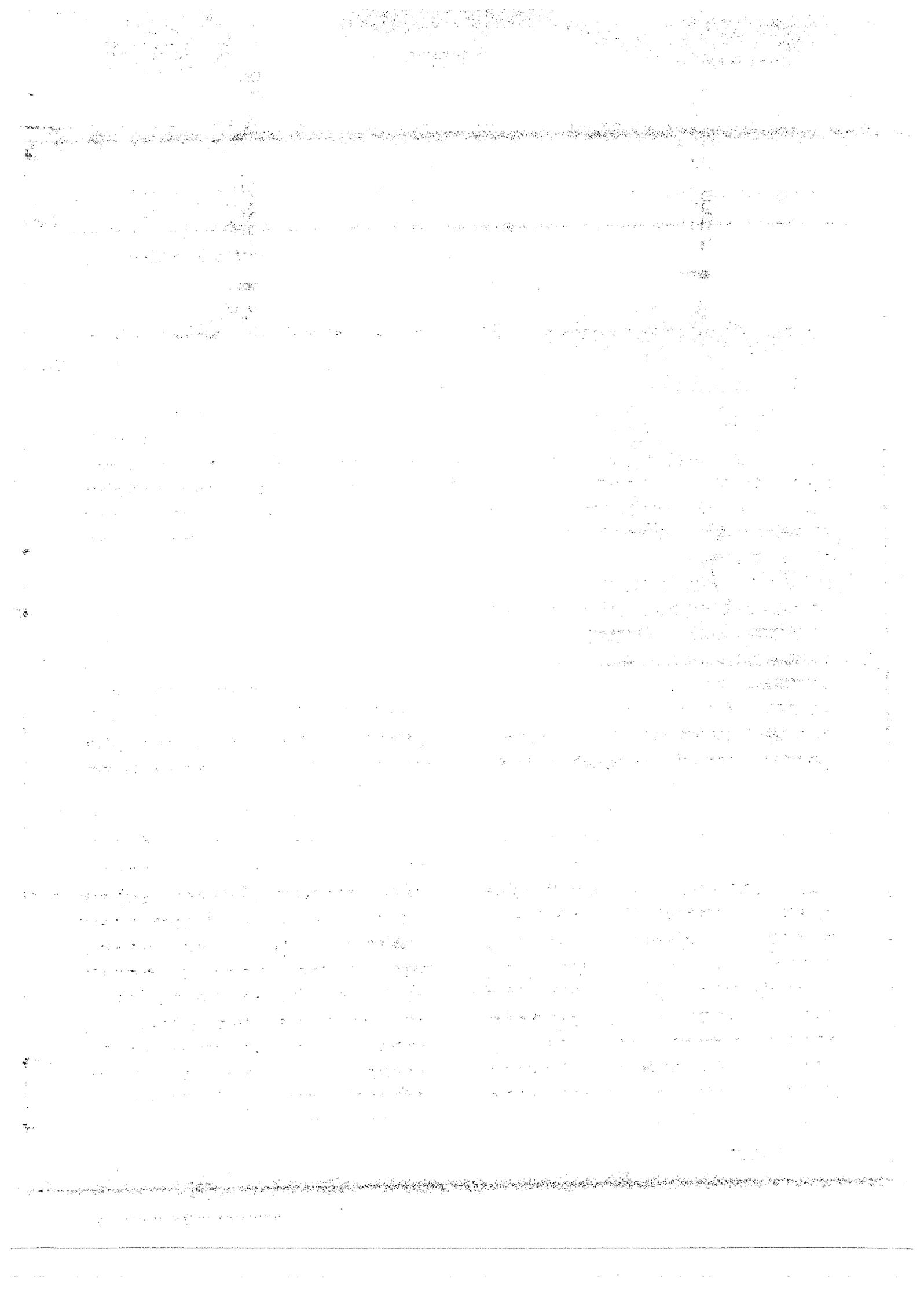
בשרותו ב-גד. 52
מלחמת יום כיפור
עזה וסיני
סואץ

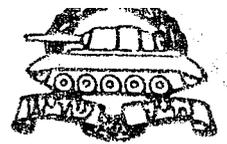
נקבר ב-הר הרצל (י-ם)

הקשר שלו עם המשפחה המאמצת אריק ושלומית היה חזק ואמיתי. רמי אהב את השדות, את הנופים בסביבה, את העבודה והילדים בקבוץ. הוא עבד במסירות ובנאמנות והתחבב על הכל. מטבעו היה רמי אדם רגיש ואוהב זולתו, ישר, בעל מצפון וחברותי מאוד. הכל הכירו אותו כ"איכפתניק" שאינו מתחמק מעבודה קשה, ומוכן לסייע לכל אדם כל אימת שעזרתו נדרשה. בדצמבר 1971 היה לחבר בקבוץ נחשון ובו החליט לחיות את חייו. רמי

המשך ...

רמי, בן מילי ומקס. נולד ביום ט"ז בניסן תש"ט (15.4.1949) ביוהנסבורג, דרום אפריקה. הוא סיים את לימודיו בבית-ספר עממי ותיכון ביוהנסבורג. ואז התגייס לצבא דרום-אפריקה שם שירת בחיל הרפואה כשנה. מילדותו שאף לעלות ארצה בעקבות אחיו גדעון שגר עם משפחתו באשקלון. רמי עלה ארצה בפברואר 1969 והגיע לאולפן שאורגן ע"י הפדרציה הדרום-אפריקאית בשיתוף קיבוץ נחשון. במהרה נקלט בנחשון שנהפך להיות ביתו.

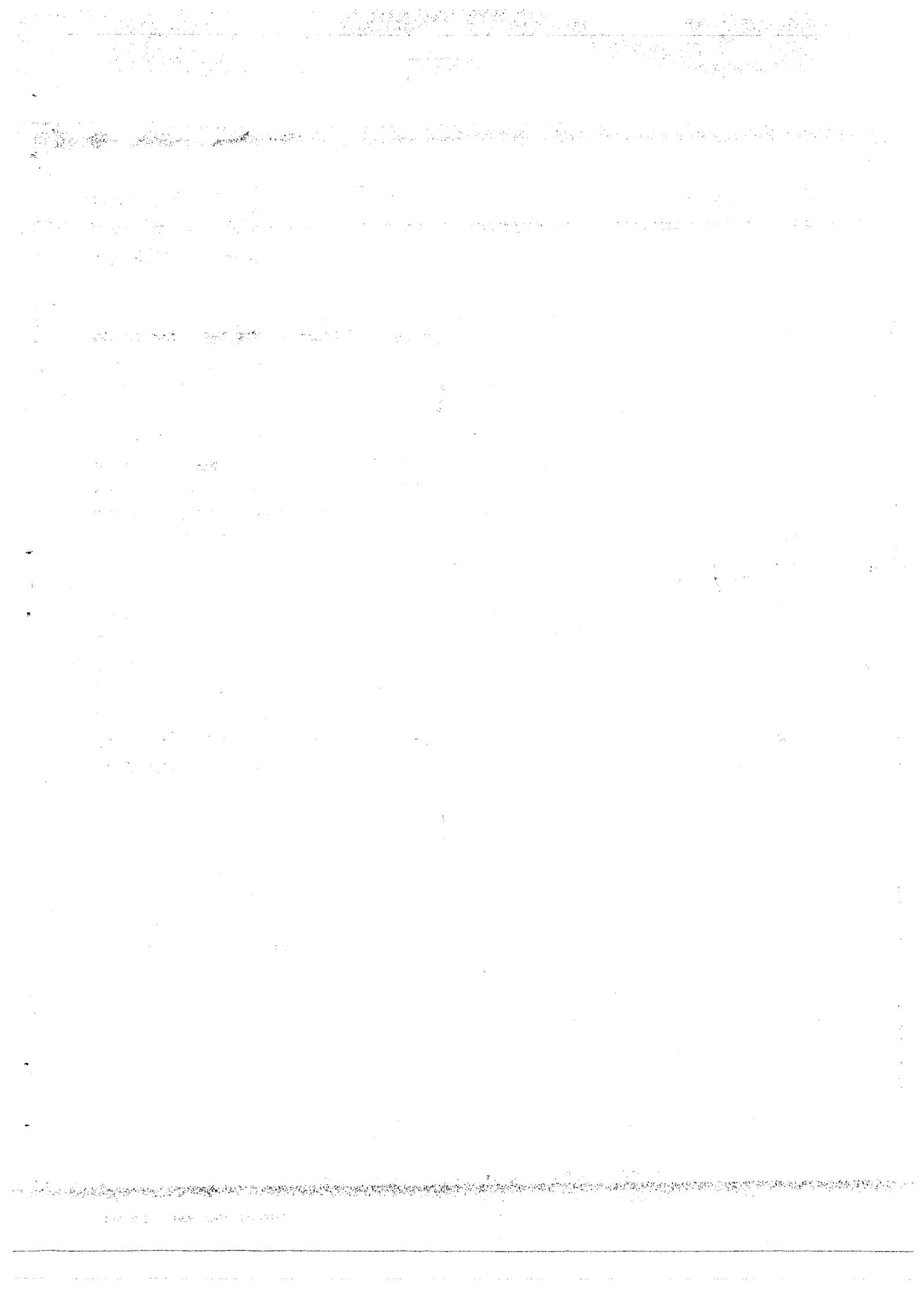

בן מילי ומקס

על מחשבותיו ועל תוכניותיו לעתיד. ככל שהלך וקרבו יום שחרורו מהשירות הסדיר בצה"ל נראו חלומותיו ותוכניותיו מציאותיים יותר ויותר. אך הוא לא זכה להגשימם. בפרוץ מלחמת יום הכיפורים היה הגדוד בו שירת רמי בפעילות מבצעית מול תעלת סואץ והיה בין הראשונים שהשתתפו בקרבות הבלימה נגד המצרים. ביום י' בתשרי תשל"ד (6.10.1973) נפגע הטנק שלו בקרב בטיל נ"ט ורמי ואריק ניצן (מפקד הטנק) נהרגו במקום. זמן רב נחשב כנעדר ורק לאחר ארבע שנים, בנובמבר 1977, הוחזרה גופתו ארצה. הוא הובא למנוחות-עולמים בבית-העלמין הצבאי בהר-הרצל בירושלים. השאיר אחריו הורים. שני אחים ושתי אחיות. לאחר נופלו הועלה לדרגת רב-טוראי. ציירת מקבוץ נחשון הציגה תערוכה לזכרו; חברים מיחידתו כתבו שירים עליו; בערב שנערך לזכרו בקבוץ אמרו חבריו: "פתאום גילינו שבמקום הזה, שהוא ביתך, יש חברים שאינם

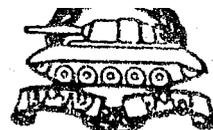
המשך ...

גויס לצה"ל בנובמבר 1972 והתנדב לשרת בשריון. בקורס תותחנות היה לחניך מצטיין. לאחר סיום הקורס הוצב לגדוד שריון בסיני והחל שם בתקופת האימונים והתעסוקה. מפקדיו אהבו אותו והעריכו אותו כחיל מצטיין ובעל כושר מנהיגות טבעי, שקט וקר רוח, שנוכחותו משרה ביטחון על סביבתו. בפלוגה שלו היה רמי המבוגר והכל ראו בו מעין אח גדול, מדריך ומכוון. אך הוא לא ניצל את מעמדו לרעה וחבריו ליחידה ספרו שמעולם לא נהג בהם יוהרה או זלזול, לכן הם העריכו אותו ונהגו לבקש את עצתו כ"בעל הנסיון". למרות שהיה שקט ומכונס בעצמו למדו חבריו להכירו והצליחו ללמוד מעט על עולמו הפנימי. מתמיד היה אוהב ספר ואף בעת שירותו בסיני מצא זמן לקריאה. לילות ארוכים היה יושב רכון על ספריו וקורא לאור הנר. הוא שמר על קשר עם הוריו ומשפחתו ועם חבריו בארץ ומחוצה לה, והקפיד לכתוב להם לעיתים קרובות ולספר להם על אורח חייו,

עמונת "ישו ישו יין"
בלטרון

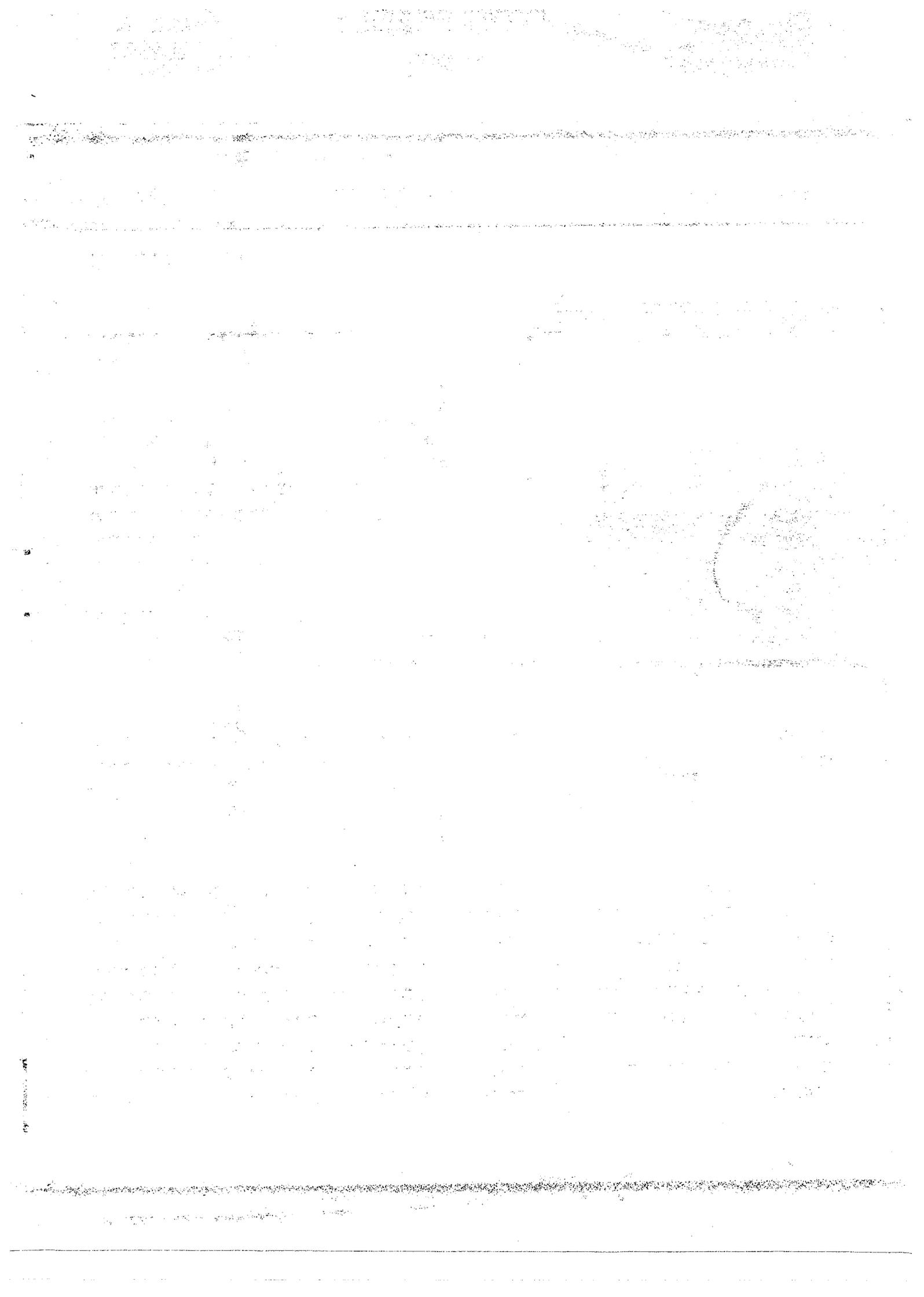

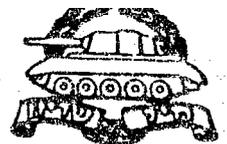
מ.א.מ. 2171219

רבט כץ רמי נורמן ז"ל

בן מילי ומקס

מכירים אותך. המקום הזה
שהוא ביתך ועשית אותו לבית
תוך לבטים וגעגועים. לא
בית מכח הטבע של זה שנולד
פה, אלא בית השייך לזה שבא
אליו ונאבק על זכותו לחיות
בו. על כל הרגשות המעורבים
של מי שהגיע מרחוק והותיר
אחריו בית ראשון וארץ
ראשונה כל-כך מלא אהבה
וכל-כך מוכן להתחלק בה...
רצינו שערב זה לא יהיה
קפוא ושחור, כי ידענו
שתהיה רוגז עלינו. רצינו
שיהיו בו שירים שאהבת,
רצינו לספר על אהבתך העזה
לנו, לנחשון, לנוף, לפרחים
ולפרפרים. לא יכולנו."

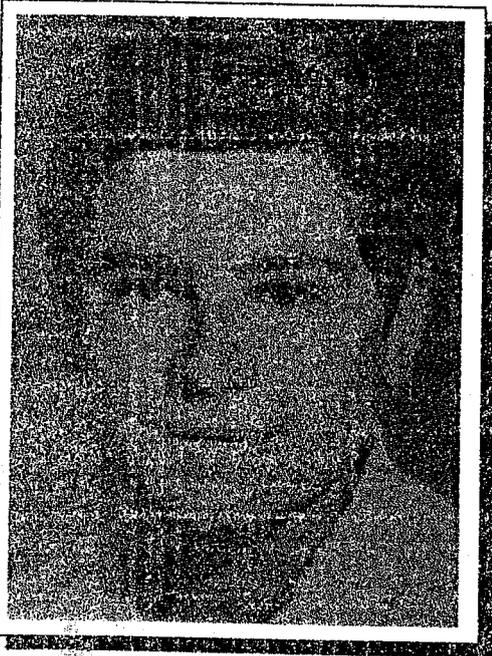

מ.א. 2132877

סמר אטדגי פרוספר ז"ל

בן סולטנה ויצחק

נולד ב-קזבלנקה מרוקו
1952

נפל ב-10/10/73
יד תשרי תשלד

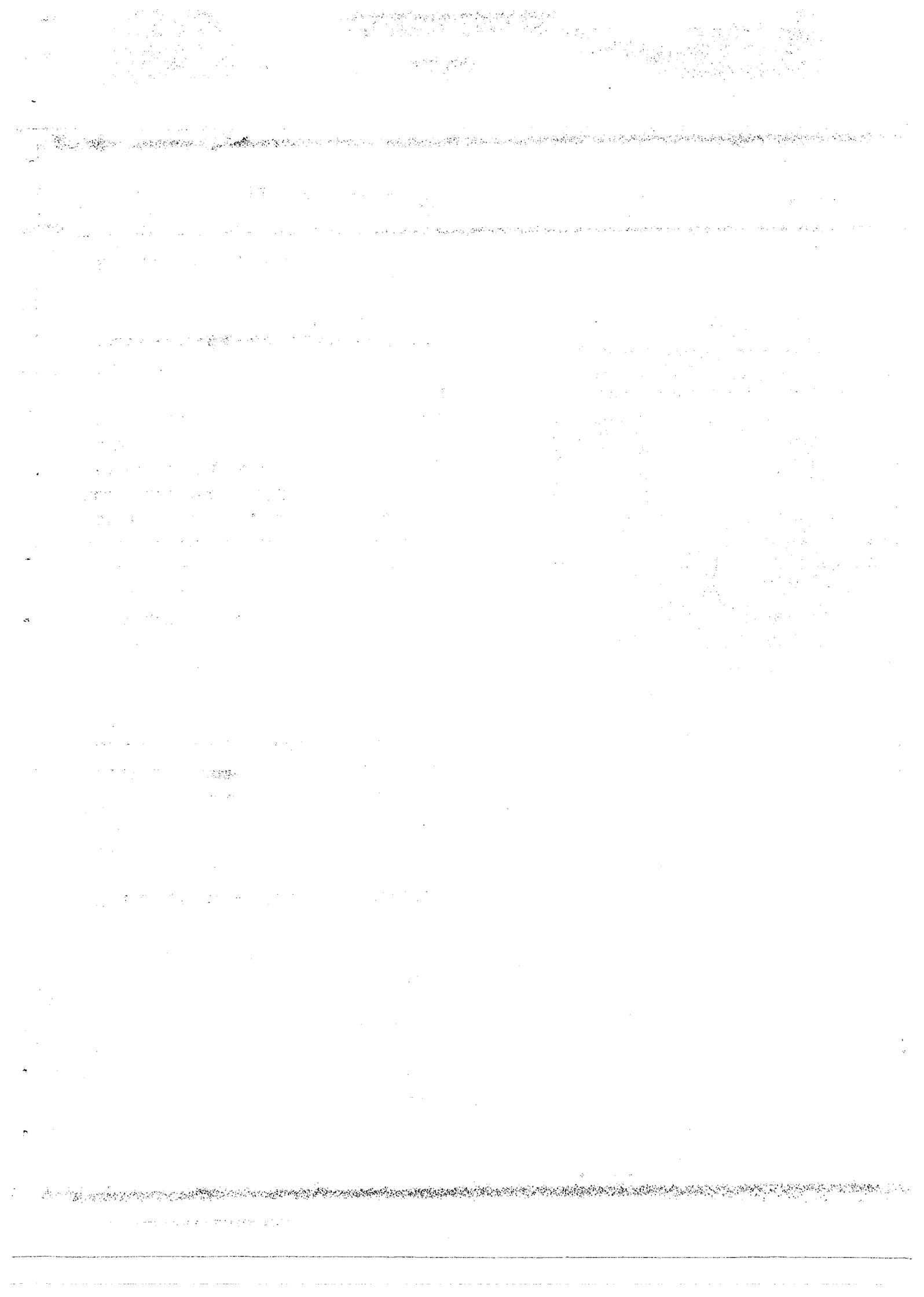
בשרותו ב-גד. 52
מלחמת יום כיפור
עזה וסיני
מעוז נוצה

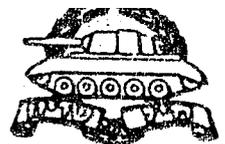
נקבר ב-דימונה

ובמעשה. הוא היה נער עליז
ושמח בחלקו ונהג עם כל אדם
ביושר ובחביבות. הוא היה
בן מסור ונאמן להוריו, דאג
להם והשתדל לגרום להם נחת
תמיד. פרוספר גויס לצה"ל
בתחילת מאי 1971, והוצב
לחיל השריון. לאחר סיום
הטירונות השתלם בקורס
לתותחני טנקים. הוא היה
חייל אחראי ומסור לתפקידו,
שימש דוגמה לחבריו במזגו
הטוב ובסבילותו, ודאג
לחייליו. זכה ל"אות השירות
המבצעי".
יום-הכיפורים לחם פרוספר

המשך ...

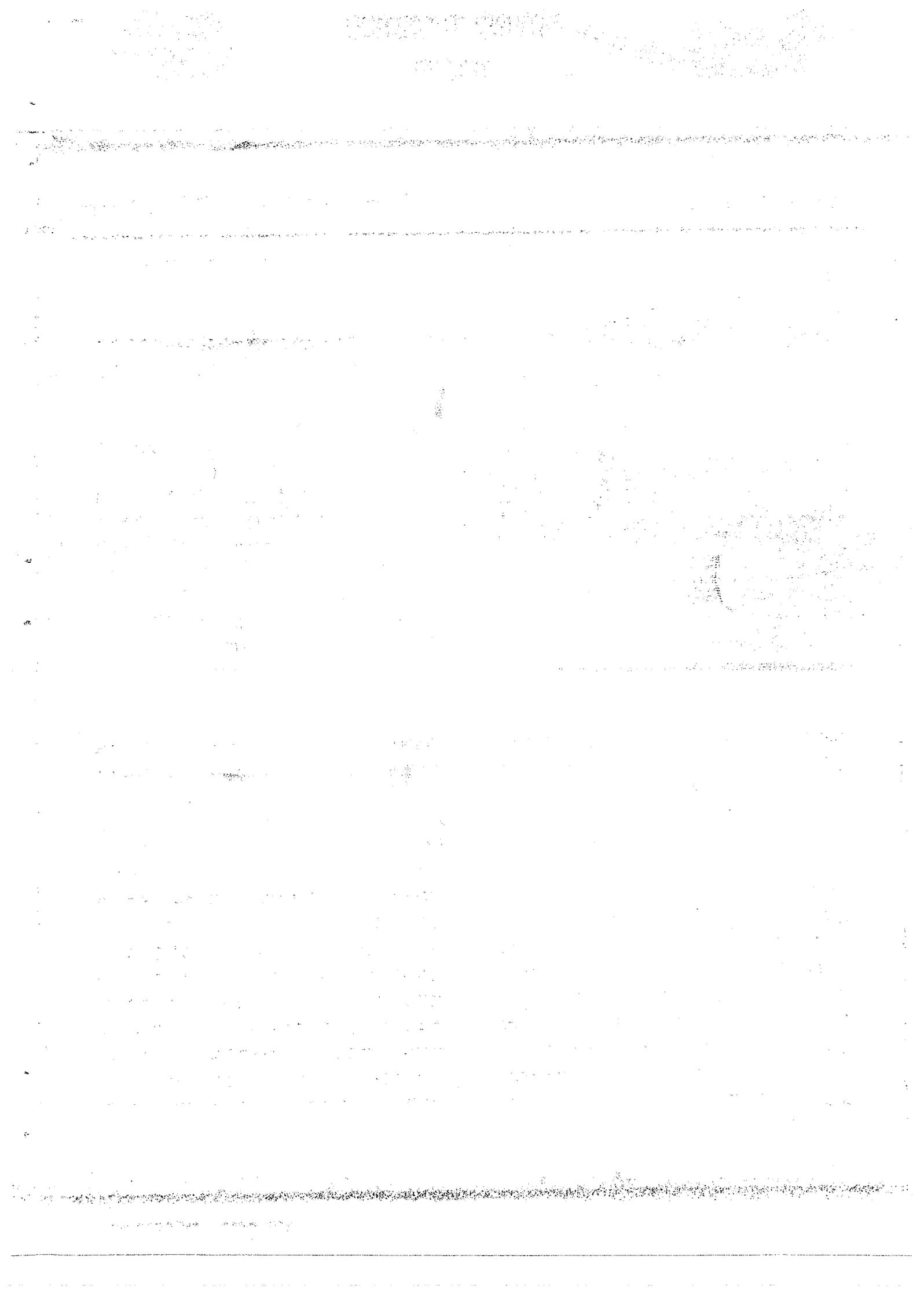
פרוספר, בן סולטנה ויצחק,
נולד בשנת תשי"ב (1952)
בקזבלנקה שבמרוקו ועלה
ארצה עם משפחתו בשנת
1961. הוא למד בבית-הספר
היסודי במרוקו והמשיך
בלימודיו בבית-הספר היסודי
"אלפסי" שבדימונה.
אחרי-כן למד בבית-הספר
המקצועי במרכז הנוער
בדימונה, במגמת המסגרות.
הוא היה תלמיד טוב והשתדל
להצליח בלימודיו, ולפיכך
היה אהוב על מוריו. מתוך
טוב-לב והתחשבות בזולת
הרבה לסייע לחבריו בעצה

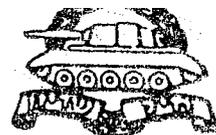

בן סולטנה ויצחק

בחזית סיני, בקרבות הבלימה נגד המצרים. ביום י"ד בתשרי תשל"ד (10.10.1973), תוך כדי קרב צפונית לציר "עטיפה" ליד מעוז "נוצה", נפגע פרוספר מטיל שנורה אל תא התותחן בטנק שלו ונהרג במקום. תחילה הוכרז כנעדר, ואחרי-כן הוכרז חלל שמקום קבורתו לא נודע. לימים זוהתה גופתו והוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בדימונה. השאיר אחיו אב, אם, ארבעה אחים ושלוש אחיות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל-ראשון. מפקדו העיד עליו, שהיה תותחן מצטיין, ועל אף מגבלותיו הגופניות, לא נרתע מלצאת עם חבריו למלחמה ולהשתתף בקרבות בגבורה ובאומץ-לב. הוריו תרמו לזכרו ספר תורה לבית הכנסת בדימונה.

מ.א. 2147113

סמר ניצן אריה ז"ל

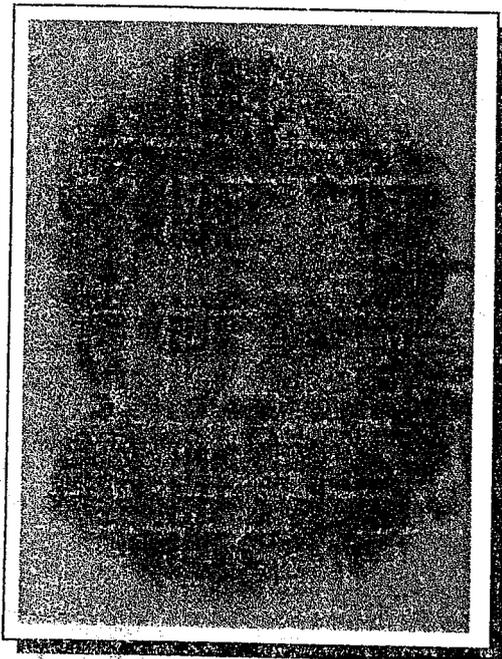
בן רות וישראל

נולד ב-קבוצת משמורת
3.12.1953

נפל ב-06/10/73
י תשרי תשלד

בשרותו ב-גד. 52
מלחמת יום כיפור
עזה וסיני
גיד

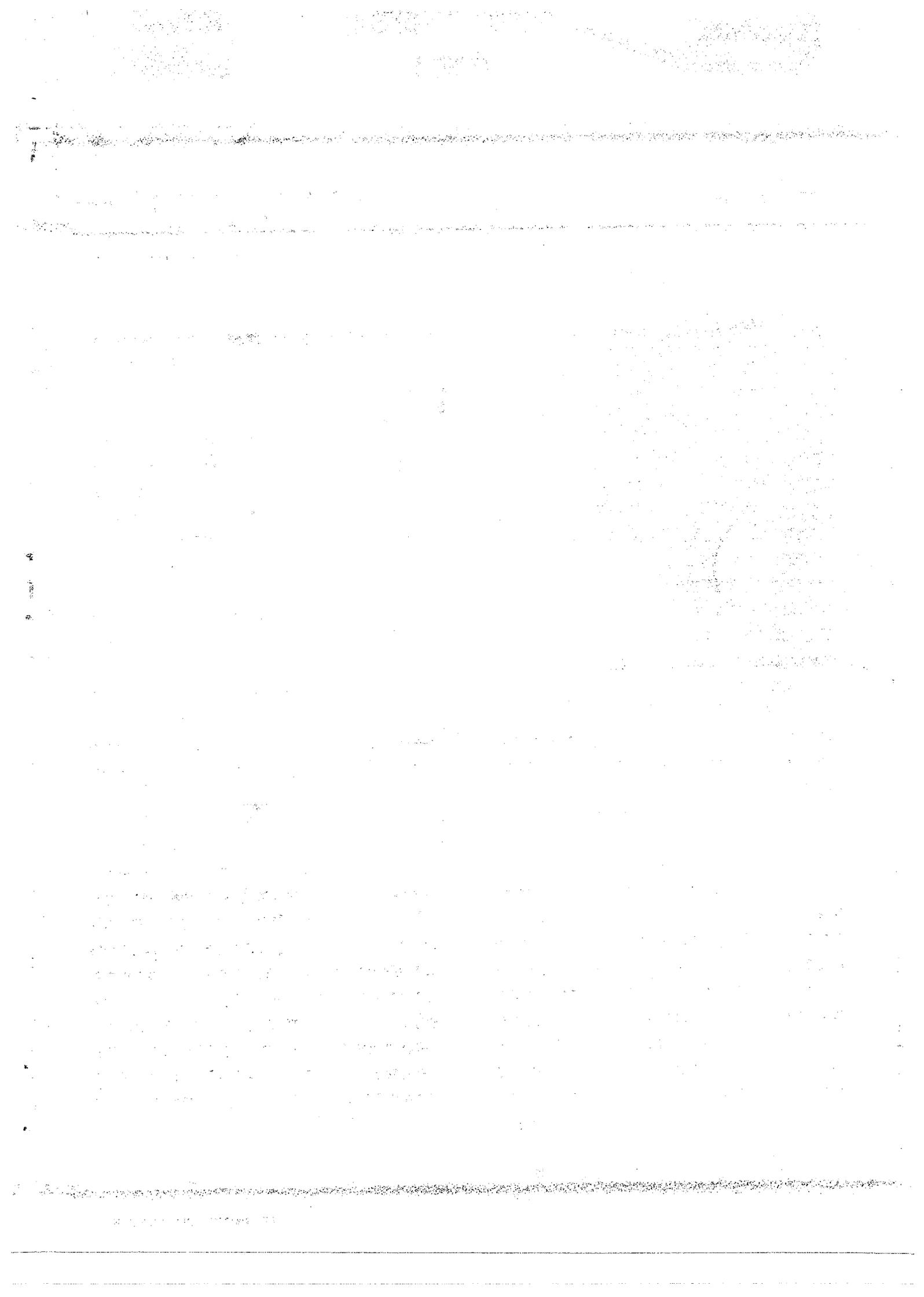
נקבר ב-משמרות

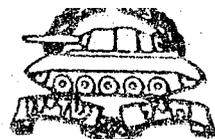

בבחינות. לגבי שאר
המקצועות לא התאמץ וטען,
שהוא איל וממילא ישאר במשק,
אין לו צורך בתעודת בגרות.
מילדות רחש אריק אהבה לחי
ולצומח, וכשהיה בכיתה ד'
אף כתב ל"דבר לילדים"
רשימה בשם "שיחה עם
נחליאלי". אריק היה חבר
חטיבת הנוער של בני איחוד
הקבוצות והקיבוצים. הוא
אהב מוסיקה ובתקופת
לימודיו בבית-הספר אף ניגן
בחליל ולמד לנגן
במנדולינה. הוא היה חובב
ספורט, שיחק בכדורעף

אריה (אריק), בן רות
וישראל, נולד ביום כ"ז
בכסלו תשי"ד (3.12.1953)
בקבוצת משמרות. הוא למד
בבית-הספר היסודי במשמרות,
ואחרי-כן המשיך את לימודיו
בבית-הספר התיכון, במוסד
החינוכי "אלוני יצחק".
בילדותו שקד אריק על
לימודיו, אך בבית-הספר
התיכון לא אהב ביותר
ללמוד. היו מקצועות, כגון
דקדוק ועברית, שבהם עשה
חיל גם בלי לעמול הרבה.
היו מקצועות שנבחר בהם
בבחינות בגרות ועמד

המשך ...

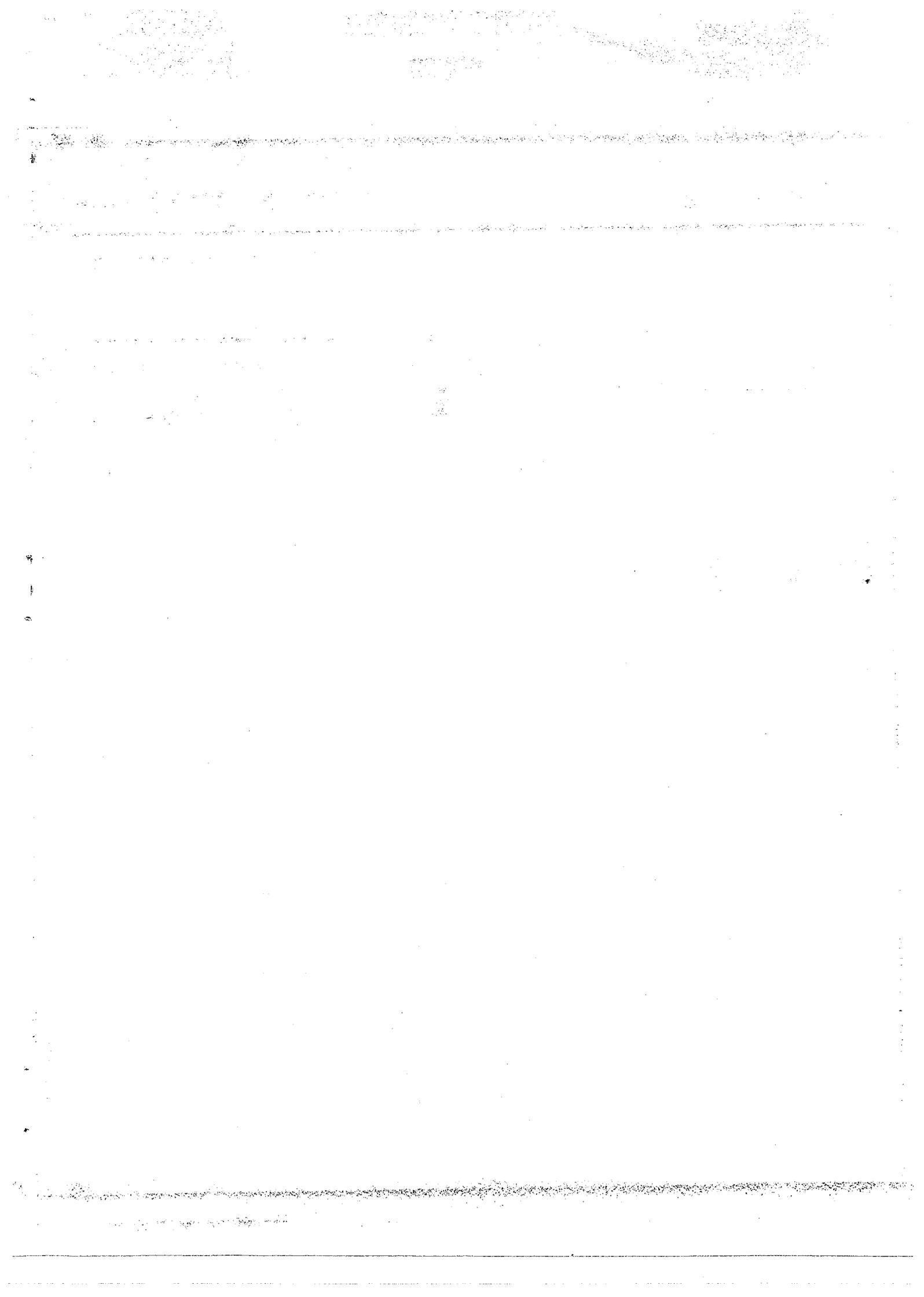

בן רות וישראל

המקצוע כליל. אריק אהב מאוד את הקיבוץ וראה בו את ביתו. גם כשהיה בא לחופשות מהצבא, תמיד שאל אם זקוקים לעזרתו והיה שמח לצאת לעבודה. כרבים מבני גילו רצה לראות את העולם ותכנן לנסוע לטיול לחוץ-לארץ, לאחר שיסיים את שירותו הסדיר. אריק גויס לצה"ל בתחילת נובמבר 1971 והוצב לחיל השריון. לאחר הטירונות ולאחר שהשתלם בקורס למקצועות טנק ובקורס מפקדי-טנקים, הוצב כמפקד טנק בגדוד שריון בסיני. כשפרצה מלחמת יום הכיפורים היה אריק עם יחידתו בסיני. הוא השתתף בקרבות הבלימה באזור הגידי וביום י' בתשרי תשל"ד (6.10.1973), היום הראשון למלחמה, נפגע בקרב ונהרג. בתחילה לא נודע מקום קבורתו, אך כעבור ארבע שנים זוהתה גופתו והוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין שבקיבוץ, משמרות. השאיר אחריו הורים, אח ואחות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל-ראשון. קיבוץ הוציא לאור חוברת לזכרו ובה

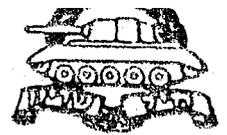
המשך ...

ובכדורגל, אהב את הים ועסק בשיט מפרשיות. אריק אהב לטייל ועבר את הארץ לאורכה ולרוחבה על אופניים, עם חבריו או בטיולי חטיבת הנוער. כן היה חובב מושבע של מכוניות ובנעוריו למד לנהוג בטרקטור ובג'יפ. מטבעו היה שקט ומסוגר; לא הרבה לדבר והיה ביישן גם ביחסו לבנות. הוא העדיף להסתגר עם בעיותיו ומעולם לא התאונן. לעומת זאת היה מאזין נפלא לזולתו והיה נעים לשוחח עמו. טוב-לב היה והרבה לעזור לאחרים. הוא היה עלם יפה-תואר וחייכן, בעל עיניים ירוקות נבונות ושער מתולתל ושופע, מלא חיים ואוהב את החיים. לדברי מורתו היה רודף צדק, ולא הרבה לדבר על ערכים, אך חי אותם. הוא שאף תמיד לרדת לעומקם של דברים ולא הסתפק במוסכמות. מאז היה תלמיד בכיתה ט' עבד בשלחין והצטיין בנכונותו לעבוד, ובענייניו בעבודה, ובגללם גם עבד הרבה יותר מאחרים. הממונים עליו ידעו שאפשר לסמוך עליו וקיוו שבעתיד ישתפר עוד וישתלט על

עמותת "יד לשו"ן"
בלטרון

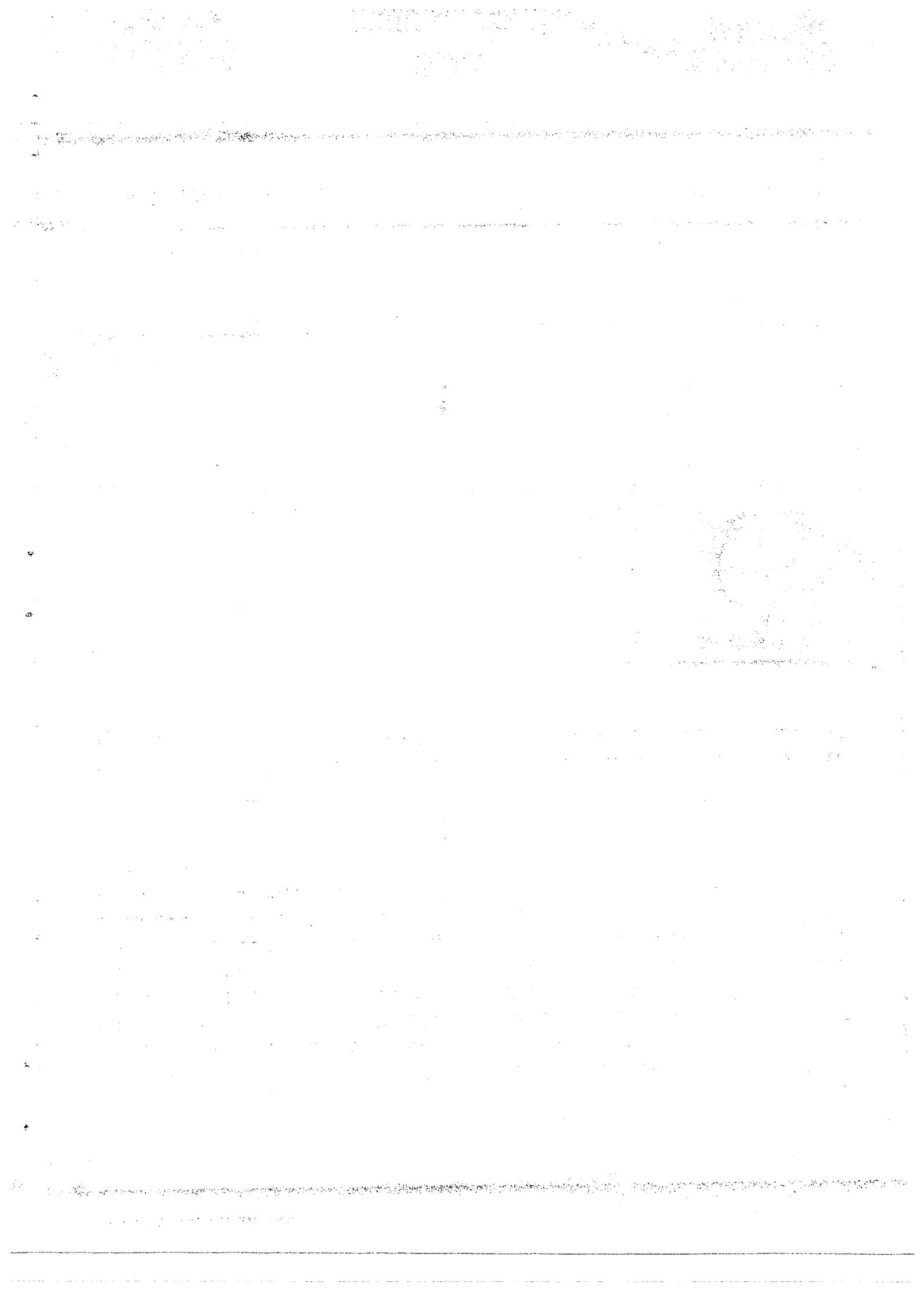

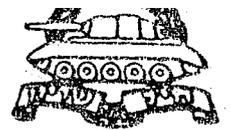
מ.א.מ. 2147113

סמר ניצן אריה ז"ל

בן רות וישראל

מדברי חברים, מורים ובני
משפחה על דמותו, וכן קטעים
ממכתביו ורשימה שכתב
בילדותו.

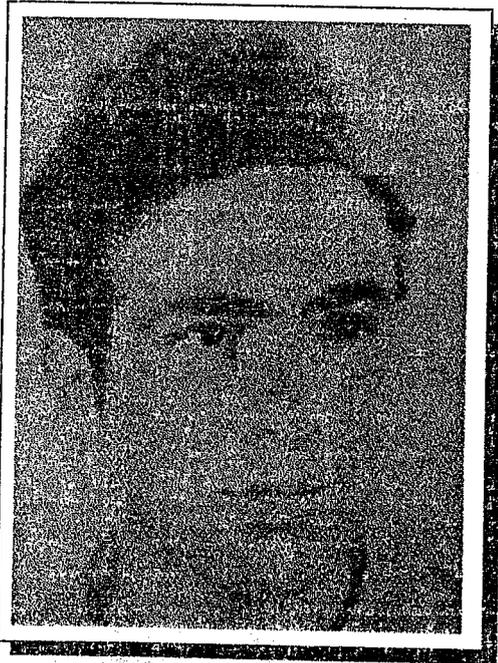

מ.א. 2170655

רבט ברטפלד אמנון ז"ל

בן יסכה ויעקב

נולד ב-משואות יצחק
09/01/54

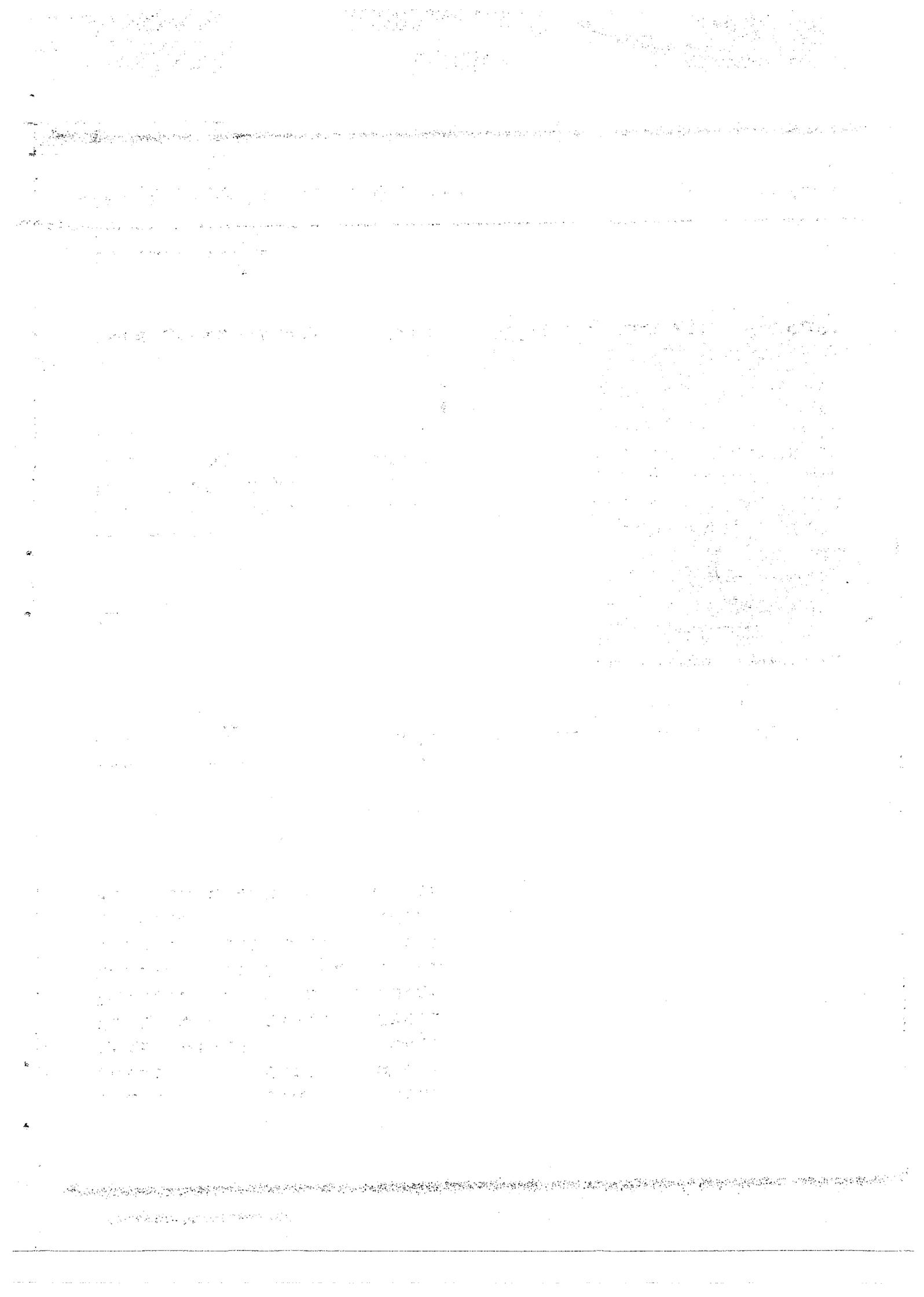
נפל ב-07/10/73
יא תשרי תשלד

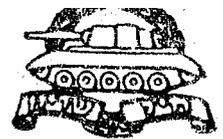
בשרותו ב-גד. 52
מלחמת יום כיפור
רמת הגולן
ציר "ליטוף"

נקבר ב-משואות יצחק

לעם ולארץ. דרך מחשבתו
הייתה איטית אך יסודית
וביקורתית, וכל מעשה שעשה
שקל היטב, אך היה עקשן
ועמד בתוקף על דעתו, כשחשב
אותה צודקת. הוא היה חבר
בתנועת "בני-עקיבא" והיה
אהוב על מדריכיו ועל
חבריו, וכן היה חובב טבע
ונמנה עם החוג לתצפית
בציפורים של החברה להגנת
הטבע. כחובב טבע הרבה גם
לטייל ולתור את הארץ.
מטבעו היה אופטימי וחייכן,
בעל חוש הומור מהול מעט
בציניות. הוא היה חברותי
המשך ...

אמנון, בן יסכה ויעקב,
נולד ביום ו' בשבט תשט"ו
(9.1.1954) במשואות יצחק.
הוא למד בבית-הספר היסודי
האזורי בשפיר, המשיך
בלימודיו בישיבת "אור-
עציון" ואחרי-כן סיים את
לימודיו בבית-הספר התיכון
המקיף בשפיר. אמנון היה
תלמיד חרוץ ושקדן, ער
ופיקח, מעמיק חקור ומברר
כל נושא ביסודיות. מורתו
מעידה עליו, שהיה בקי מאוד
בהיסטוריה ובגיאוגרפיה של
ארץ-ישראל, ובקיאותו זו
העידה על אהבתו הגדולה

מ.א. 2170655

רבט ברטפלד אמנון ז"ל

בן יסכה זיעקב

העלמין במשואות יצחק. השאיר אחריו אב, אם, שני אחים ואחות. לאחר נופלו הועלה לדרגת רב-טוראי. סיפרו חבריו: "עד שנפל, נלחם אמנון עם צוותו בצורה נועזת ומלאת גבורה. הוא הגן בחירוף נפש על המעוז שהותקף ללא הרף בידי האויב. יום-הכיפורים חילץ עשרות פצועים מן המעוז המותקף, וכך הציל, ללא ספק, חיי רבים מהם. אך הוא לא הסתפק בכך ולמחרת חזר למעוז עם הטנק שלו. טיל פגע בטנק ואמנון נהרג".

ואהב לעזור לזולת, אפילו היה הדבר כרוך בטורח. הכל הכירוהו כעלם שקט וצנוע, הגון וישר ובעל מצפון. בן נאמן ומסור היה להוריו והשפיע על משפחתו מתנות והיטיב עמה ככל אשר יכול. אמנון גויס לצה"ל בתחילת נובמבר 1972 והוצב לחיל השריון. לאחר הטירונות ולאחר שהשתלם בקורס למקצועות טנק "פאטון" הוצב ביחידת שריון בתפקיד טען-קשר בטנק. מפקדו מעיד עליו, שהיה חייל למופת, בעל מקצוע מעולה ואהוב על חבריו. על השתתפותו בפעילות מבצעית הוענק לו "אות השירות המבצעי". בתקופת שירותו השתדל שלא להדאיג את הוריו, הרבה לכתוב מכתבים הביתה והקפיד שלא לספר להם דבר העלול להדאיגם. יום-הכיפורים השתתף אמנון בקרבות הבלימה נגד המצרים בחזית סיני. בקרב שהתחולל ביום י"א בתשרי תשל"ד (7.10.1973), בציר "ליטוף", נפגע אמנון ונהרג. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-

